42 ilkmektep binası yakında merasimle açılacak

AKŞAM

Berberler cemiyeti mektep açmak fikrinden vazgeçti

ne 23 — No. 8021 — Fiatı her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 19 Şubat 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Türkiyenin Ingiltere ittifakına bağlı siyaseti değişmemiştir ve asla değişemez.

Ankara beyannamesi, Türkiyenin sulh uğrunda yorulmaz ve yılmaz gayretlerinin yeni bir eseridir.

Türk - Bulgar beyannamesinde bazı yabancı kaynakların, propaganda gayretile hemen vermek istedikleri menfi mânâyı bulmak mümkün olmadığı gibi, bu vesikada çok şümullü müspet bir mahiyet aramak da fazla nikbinlik sayılabilir

Türkiyenin siyaseti malûmdur ve hiç değişmemiştir. Bu siyasetin temeli Balkanlarda sulhun korunmasıdır. Bu temelin üstüne kurulan siyasî emniyet tertipleri de, tarih sırasile: Bütün kuvvetini muhafaza eden Türk - Yunan ittifakı, iklime tahammül edemiyerek kansızlıktan ölen Balkan Anlaşması, Türkiyenin en büyük basiret ve kiyaset eseri olan sarsılmaz Türkiye - İngiltere ittifakıdır.

Türkiye - Yunanistan dostluğu, iki millet tarihinin en acı tecrübelerinden doğmuş bir zarurettir. Cihanda herşey değişir, siyasî tertipler binbir istihale geçirebilir, fakat Türkiye ile Yunanistan arasındaki bağlar çözülemez. Bu hakikat, son hâdiselerde tamamen sabit olmuştur sanırız. Bu bakımdan, Türk - Bulgar beyannamesi hiç bir şey değiştirmedikten başka, iki dost memleket arasındaki vaziyeti resmî bir vesikaya bağlamış oluyor. Bulgaristan, yalnız Türkiyeye karşı değil, Yunanistana da tecavüzde bulunmamayı teahhüt etmiştir. Bulgaristanın bu teahhüdünü bozması, pek tabiîdir ki müşterek beyannameyi sıfıra indirir, Türkiye eski hareket serbesliğini tekrar kazanır.

Türkiye - İngiltere ittifakına gelince, Türkiye bu ittifakı, bir politika tesadüfile değil, hayatî menfaatlerine uygun olduğu için imzalamıştır. Dünyayı paylaşmak isteyen ihtiraslar önünde, kendi kuvvetimizden sonra, bizim için en büyük destek bu ittifaktır. Netekim, harbin başından beri hem İngiltere hem Türkiye bu ittifakın kendilerine temin ettiği bütün yüksek menfaatleri bilfiil müşahede ve tecrübe etmişlerdir. Şu halde, Türkiyenin, değişmez millî bir siyaset olarak kendine mal ettiği bir ittifaka uzaktan yakından aykırı bir harekette bulunacağını uman yabancı mahafil derin bir safdillik eseri gösteriyor demektir.

Ankara beyannamesine ilâve edilen «başka memleketlerle münakit teahhütleri haleldar olmamak üzere» kaydı ve Bulgaristanla bu müzakerelerin İngilterenin günü gününe malûmatı dahilinde cereyan etmesi de Türkiyenin, her teşebbüs ve hareketinde, en başta daima İngiltere ile ittifakını gözettiğine ve her hususta devamlı temasta bulunduğuna büyük delildir. İngiltere, Türkiyenin durup dururken Bulgaristana saldırmasını mı istiyor, yahut Bulgaristanın bu aralık Türkiye veya Yunanistana hücumunu mu özlüyor ve böyle bir ihtilâfta kendi büyük harp gayesi bakımından herhangi bir menfaat mı umuyor ki bu tecavüzleri önleyen bir vesikanın imzalanmasında Türk - İngiliz ittifakının canlılığını azaltan bir mahiyet sezilsin? Bilâkis, Türkiye, gerek kendisine, gerek dostlarına karşı, etrafındaki tecavüz ihtimallerini bertaraf ederek, müttefiki İngiltereye, kuvvetlerini yaymak mecburiyetinden âzade kılmak suretile hizmette bulunmak, ve kendi kuvvetlerini de toplu olarak, icabında vatan müdafaasına tahsis edebilmek endişesini güdüyor. Türk - Bulgar beyannamesi Türkiye - İngiltere ittifakının ruhuna o derece uygundur ki bunu başka politikaların zaferi gibi göstermek isteyen propagandalar ancak gülünç olabilir.

Esasen bu beyannamenin şümulünü haddinden aşırı telâkki etmemek lâzımdır. Türk - Bulgar beyannamesi bu karışık zamanda ortalığa manevî ferahlık getiren iyi niyet alâmetinden ibarettir. Hariciye Vekilimizin dediği gibi, mütevazı bir eserdir, iddiası büyük değildir. Bunda, bazılarının aradığı, Balkanların sulhunu kurtaran, bütün Balkanların minnetini kazanan beynelmilel anlaşma mahiyetini görmek fazla nikbinliğe kapılmaktır. Balkanların sulhu bu mütevazı vesika ile maalesef kurtarılmış sayılamaz. Bütün Balkanlarda, Yugoslavyada, hattâ Bulgaristanda yarın ne olacağı henüz malûm değildir. Bu beyanname ile, iki komşu memleket, aralarında esasen mevcut bir fikir birliğini sadece teyit ve ilân etmiş oluyorlar. Türkiyenin Bulgaristana tecavüz niyeti zaten var mıydı? Bulgaristan, kendi başına Türkiyeye, yahut Yunanistana taarruz eder miydi? Hayır. Ancak mevcut temayülleri kâğıt üzerine koyarak imzalamak, buhranlı zamanlarda, birçok şüpheleri ortadan kaldırır, entrika yollarını kapar, karanlık gönüllere biraz inşirah verir. İki hükûmet de sadece bu maksadı takib etmişler, kendi memleketleri efkârını tatmin etmek istemişlerdir. Yoksa — dün de yazdığımız gibi — Balkanların sulhu, bugünkü ahval içinde, Balkan memleketlerinin elinde değildir. Balkanların sulhu ancak dışardan bozulacaktır. Bu sulhu ilk önce İtalya bozdu, şimdi de yalnız Almanya bozabilir. Eski Balkan Anlaşmasına Bulgaristanın ancak şimdi girmesi demek olan bu beyanname, Türkiyenin sulh uğrunda yorulmaz ve yılmaz çalışmalarının yeni bir eseridir. Daha esaslı, daha geniş bir anlaşmaya başlangıç olmasını temenni ederiz.

Necmeddin Sadak

Dikkatler:

On üç yaşındaki futbolcu

On üç yaşında bir çocuk futbol yüzünden ölmüş.

Bu sporun ancak atletizmle inkişaf etmiş delikanlılara hâs olduğuna, çocuklara ise zarar verdiğine akıl erdiği gün memleket sporu büyük terakkilere kavuşacaktır.

Atatürk için yapılacak anıt-kabir

Yerli ve ecnebi mühendis mimar ve heykeltraşlar arasında bir müsabaka yapılmasına karar verildi

Ankara 18 (A.A.) — Başvekâletten tebliğ olunmuştur:

1 — Ebedî Şef Atatürk için yapılması mukarrer anıt - kabir projesinin müsabakası hakkında bugüne kadar yapılmış olan tedkikat ve teşebbüsat neticesinde vaziyeti hazıra dolayısile usulü dairesinde beynelmilel bir müsabakanın yapılması imkân dahilinde görülemediğinden yerli ve ecnebi mühendis, mimar ve heykeltraşlar arasında serbes bir müsabaka yapılmasına karar verilmiştir.

2 — Yapılacak âbide ve müştemilâtının inşaat programı, müsabaka talimatnamesi ve inşaat yerinin haritası, sondaj plânları ve sair evrakı fenniyesi ihzar edilmiş olup böyle mühim inşaat vücuda getirmiş olduklarını vesaikle isbat edenlere mezkûr evrak meccanen verilir.

3 — Alâkadarların vesikalarını bir arzuhalle birlikte: — Başvekâlette müteşekkil anıt - kabir komisyonu reisliğine — göndermeleri icap eder. Komisyon ehliyetini kâfi gördüğü kimselere en kısa bir zaman zarfında müsabaka evrakını teşkil eden dosyanın bir nüshasını gönderecektir. Ehliyeti kâfi görülmiyenlerin vesaiki iade olunur.

4 — Müsabaka 1/11/941 tarihinde hitam bulacağından müsabıkların teklif projelerini o tarihe kadar komisyona göndermiş olmaları meşruttur.

Almanların Yugoslavlara teklif ettikleri bildirilen Selânik şehrinden iki görünüş

Yugoslavyaya yapılan teklifler

Londra mahafilinin mütalâası ve kanaati

Sinir harbi fayda vermezse Almanya askerini ileri sürecekmiş

Londra 18 (A.A.) — Balkanlardaki vaziyet burada Bulgarların tereddütleri zaviyesinden değil, belki icra edilmekte olduğu haberi hiç beklenilmiyen Berchtesgaden görüşmeleri zaviyesinden tedkik edilmektedir. Buradaki birçok diplomatlar, Bulgarların tereddütlerini sadece zahirî addediyorlardı.

Berchtesgaden görüşmelerinin neticesi ne olmuştur? Bu husus hakkında yalnız Belgraddan gelen haberlerde malûmat vardır. Bu malûmat, burada şüphe ile karşılanmıştır. Çünkü bir müddettenberi menşeleri Belgrad olan havadislerin maksadı mahsusa müstenit bir mahiyet iktisap etmiş oldukları görülmüştür.

Her ne olursa olsun Londra gazetelerinin ekserisi, dün büyük başlıklar altında aşağıdaki tekliflerle Yugoslavyanın iştihasını tahrik etmeğe çalışılmakta olduğunu haber vermekte idi:

1 — Şimalî Arnavutluktan bir takım arazi ile bilhassa İşkodra şehrini ve bütün Ohri gölü etrafını Yugoslavyaya vermek.

Gazeteler, Almanyanın bu suretle nazarî olarak Mihver arkadaşına ait olan araziyi hayrete şayan bir kolaylıkla Yugoslavyaya bahşetmek istemesine ve bu pazarlıkta İtalyanın reyini almağa lüzum görmemiş olmasına işaret ediyorlar.

2 — Ege denizinde bir mahreç, yani Selâniği vermek teklifi. Bunlara mukabil, Yugoslavya, Macaris-

(Devamı 7 nci sahifede)

Yunan taarruzu devam ediyor

Mühim bir İtalyan mevzii zaptedildi

İtalyanların ağır zayiat vererek çekildikleri bildiriliyor

Londra 18 (A.A.) — Atina radyosu matbuat nezaretinin aşağıdaki beyanatını neşrediyor:

Yunan kıtaları İtalyanların şiddetli mukavemetini kırarak cephenin merkez kısmında yeniden ilerlemişlerdir. 1600 metre yükseklikte bulunan bir İtalyan kazamatı Yunanlıların eline geçmiştir. İtalyanlar ricatları esnasında ağır zayiata uğramışlardır. Daha şimalde hücumlarına devam eden Yunan ileri kıtaları düşmanı bazı müstahkem mevzilerinden tardetmiştir.

İtalyanların yaptığı çok şiddetli iki mukabil hücum akamete uğramış ve düşman büyük zayiat vermiştir. Geri çekilen İtalyanları Yunanlılar takip ederek ağır zayiat verdirmişlerdir. Yunan topçusunun isabetli endahtları düşman kıtaları arasında ağır tahribat yapmıştır. Bu harekât esnasında Yunanlılar 333 esir almışlardır. Bunların altısı subaydır. Büyük miktarda harp malzemesi iğtinam edilmiştir. Bunların arasında otomatik silâhlar ve pek çok tüfek vardır. Esirlerin çoğu Alp kıtaları ile siyah gömlekliler teşkilâtına mensuptur.

(Devamı 2 nci sahifede)

Bugün dördüncü sahifemizde:

ŞAİR

Joachim du Bellay

Yazan: İZZET MELİH

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Arnavutlukta şiddetli muharebeler

11 nci Italyan ordusu ricatta

İtalyanlar Yunan taarruzunu durdurmak için mukabil taarruzlar yapıyorlar

Atina 19 (A.A.) — (B.B.C.) Yunan resmî tebliği: Kıtaatımızın faaliyeti neticesinde düşman, yeni müstahkem mevzilerinden kovulmuştur. 300 den fazla esir ve mühim miktarda harp malzemesi aldık. Tayyarelerimiz, muharebe meydanı üzerinde uçarak düşman mevzilerini muvaffakıyetle bombardıman etmişlerdir. Bütün tayyarelerimiz salimen üslerine dönmüşlerdir.

Atina 19 (A.A.) — (B.B.C.) Yunan matbuat nezareti askerî vaziyet hakkında dün akşam şu beyanatta bulunmuştur:

— Yunan muvaffakıyetleri bütün cephe boyunca devam ediyor. Bilhassa Poğradeç, Devoli, Miskopoli, Kilsura, Tepedelen mıntkalarında şiddetli muharebeler vuku bulmaktadır. İtalyanlar, mütemadiyen takviye kuvvetleri alıyorlar.

General Kavallero, elinde mevcud bütün kuvvetlerden istifade ederek Yunan taarruzunu durdurmağa çalışıyor. Klisura - Tepedelen mıntakasında mağlûp edilen 11 nci İtalyan ordusunun bekayası ricata devam ediyor. Düşmana ağır zayiat verdirilmektedir. Dün düşmanın birçok mukabil taarruzları püskürtülmüştür.

Japon Hariciye Nazırının beyanatı

Tokyo 19 (A.A.) — (B.B.C.) Dün beyanatta bulunan Japon Hariciye Nazırı B. Matsuoka Japon milletine müttehid ve mütesanid olmasını tavsiye etmiş. Japonyanın üçler paktına iltihakını tenkid eden Japonlara şiddetli hücumlarda bulunmuş, bilâhare Çin harbinin Japonyayı bitkin bir hale getirdiğini tekzip etmiştir.

Avustralya askerleri Singapura vardılar

Kamberra 19 (A.A.) — B.B.C.: Başvekile vekâlet etmekte olan B. Baven, dün beyanatta bulunarak binlerce Avustralya askerlerinin Singapura vasıl olduklarını, ve bu askerleri taşıyan vapurlara İngiliz ve Avustralya harp gemilerile tayyarelerin refakat etmiş bulunduklarını beyan etmiştir.

Bangkok 19 (A.A.) — (B.B.C.) İngiliz harp gemilerinin Siyam sularında dolaştığına dair olan haber dün akşam resmen tekzip edilmiştir.

Ingilterenin iaşe vaziyeti

İaşe Nazırı Wolton Lordlar kamarasında izahat verdi

Londra 19 (A.A.) — Reuter: Lordlar kamarasında yapılan bir müzakere esnasında söz söyleyen iaşe nazırı lord Wolton, İngilterenin iaşe vaziyeti hakkında izahat vermiştir.

Zarurî havayiç vaziyetinden bahseden lord Woolton demiştir ki:

«Ekmek boldur ve çok ucuzdur. Ekmeğin fiyatı, sulh zamanına nazaran hemen hemen değişmemiştir.

En büyük zaafımız hayvanlardan çıkan gıda maddeleridir. Geçen harpte, Hollandadan mühim miktarda jambon, yumurta, peynir ve et alıyorduk. Bu harp esnasında bu muvaredat mevcut değildir. Ben bilhassa peynir yokluğundan endişe ediyorum.

Et meselesinde nisbeten basit bir işle karşılaştık. Akdenize asker nakil için muayyen büyüklükte ve muayyen süratte gemilere ihtiyaç vardı. Bu gemiler daha evvel, İngiltereye et getiriyordu. Bittabi hükûmet gemilere vaziyed etti ve muhteşem zaferler kazandık. Sığırla Bardiadan birini tercih etmek icap ediyordu. Tercihimizi hiç düşünmeden yaptık. Akdenizdeki sefer devam ettikçe, bu gemileri geri almak veyahud etin bugünkü tayinini fazlalaştırmak imkânını görmüyorum. Haftalık et tayini, malûm olduğu üzere, bugün adam başına haftada 14 pensliktir.

Etin yerini tutmak için büyük miktarlarda zarzavat, zeytinyağı ve sadeyağ vardır. Yenecek yağ, o kadar çok ki çok uzun zaman dayanabiliriz. Süt de vardır.»

Lord Woolton, heyeti umumiyesi itibarile deniz vaziyeti hakkında da şöyle demiştir:

«Vapurlar kaybettik, daha da kaybedeceğiz. İngiltreye ithalâtta bulunmak kabiliyetinin azaldığını göreceğiz. Liman kolaylıklarımız azalmıştır, daha azalacaktır. Fakat denizlerde hâkimiyetimizi muhafaza ediyoruz ve ithalâtımıza devam edeceğiz.»

Pasifikte memnu mıntakalar

Vaşington 19 (A.A.) — (B.B.C.) B. Roasecelt Pasifikte bazı yerleri memnu mıntaka ilân etmiştir. Aralarında Havai ve Guam adaları da bulunan bu mıntakalara ecnebi vapur ve tayyareleri giremiyecektir.

Londrada cami

Ve bir islâm kültür merkezi inşa edilecek

Londra 19 (A.A.) — Avam kamarası, İngilterede bir cami ve bir islâm kültürü merkezi inşası için lüzumlu arsanın satın alınmasında kullanılmak üzere hükûmete gayri muayyen miktarda kredi açılması hakkındaki talebi, müzakereye koymadan tasvip etmiştir.

Muhafazakâr, liberal ve işçi partileri mümessilleri, hükûmetin bu hareketini takdir ettiklerini bildirmişlerdir. Projeyi hararetle tasvip edenlerden muhafazakâr sir Staley Reed caminin payıtahta mümkün olduğu kadar yakın bir yerde inşası temennisini izhar etmiştir.

— Bakalım, oğlumuz konuşmağa başladığı zaman ilk olarak ne söyliyecek?..

— Tabiî, bir şiir!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Nairobi 18 (A.A.) — Resmî tebliğ: Juba nehri hattı üzerindeki harekât, devam etmektedir.

Alman tebliği

Berlin 18 (A.A.) — Resmî tebliğ: Savaş tayyareleri dün İngiliz adalarında mühim hedefleri muvaffakıyetle bombardıman ederek yangınlar tutuşturmuş ve doğu sahilinde bir liman tesisatını hasara uğratmışlardır. Hull'ün doğu cenubunda bir fabrikaya yapılan hücum esnasında tam isabetlerle büyük infilâklar tevlid edilmiştir.

Şimali İskoçyadaki Moray - Firth'te bir petrol deposu tutuşturulmuştur.

Shetland adalarındaki antrepolarla vapurlara da tam muvaffakıyetli taarruzlar yapılmıştır.

Bu gece mühim savaş tayyare filoları cenup ve şark sahili üzerinde liman tesisatile projektör yuvalarına infilâk ve yangın bombalarile muvaffakıyetli taarruzlar yapmışlardır.

Düşman ne Alman erazisine, ne de işgal altındaki erazi üzerine akın yapmamıştır.

Sahil dâfi bataryaları Britol - Blenheim tipinde bir tayyare düşürmüşlerdir. Harp gemileri de, bir düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Gece beş baraj balonu Manş bölgesinde gece tayyarelerimiz tarafından düşürülmüştür.

İki Alman tayyaresi üslerine dönmemiştir.

Dünkü tebliğde dönmediği bildirilen Alman tayyarelerinden biri sonradan üssüne dönmüştür.

İtalyan tebliği

Roma 18 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 252 numaralı tebliği:

Yunan cephesnide 11 inci ordu mıntakasında dün bütün gün anudane muharebeler olmuştur. Düşman ağır zayiata uğramış ve hatlarımızı yerinden oynatamamıştır. Bizim de zayiatımız hissedilir derecededir. Hava teşekküllerimiz, bütün gün tabiye bakımından kıtalarımızla işbirliği ederek düşman müferezelerini bombardıman etmişler ve mitralyöz ateşi altına almışlardır.

Alman hava kuvvetlerine mensup filolar Bingazide düşmanın gerilerini ve üslerini bombardıman etmiştir.

Ege denizinde düşman tayyareleri İtalyan adalarının üzerinden uçarak yangın ve infilâk bombaları atmışlardır.

Şarki Afrikada Eritre mıntakasında mevzii mahiyette bazı hareketler olmuştur.

Kenya cephesinde yürüyüş kollarımızdan biri düşmanın tanklarını ve makineli vesaitini bozguna uğratmıştır.

Limanı tamamile tıkadıktan sonra Somali setr kıtalarımız Kisinayu üssünü tahliye etmişlerdir. Bu mıntakada muharebe devam etmektedir.

Aşağı Cuba'da nehirden geçmek için düşmanın yaptığı şiddetli hücumlar geri püskürtülmüştür.

Harekâtın başlangıcından beri İtalyan hava kuvvetlerinin yardımı, cesareti ve civanmerdane kan dökmesi ve bilhassa son muharebelerde gösterdiği cesaret ve fedakârlıklar İtalyan milletinin takdirini kazanmıştır.

Hitlerin baş belâsı

İngilizler için Amerikada yapılan yeni tip tayyareye böyle deniyor

Vaşington 18 (A.A.) — İngiltere için Amerikada yapılmakta olan yeni tayyare tipleri arasında Douglas 19 ismi verilen çok büyük bir bombardıman tayyaresi bulunmaktadır ki buna Hitlerin baş belâsı da denilmektedir. Bu yeni tayyare en büyük İngiliz bombardıman tayyarelerinin iki misli büyüklüğünde olup dünyanın asker naklinde de kullanılabilecek en muazzam tayyaresidir. Filhakika mezkûr tayyare 129 askeri bütün teçhizatile nakledebilecek ve yeniden benzin almağa ihtiyaç hissetmeksizin 7,500 millik bir mesafe katedebilecektir.

Bu tayyarenin meydana getirilmesi için 500 kadar mühendis dört seneden fazla çalışmıştır.

Amerikada imal edilen diğer bir tayyare tipi de İngiltereden Avrupanın her hangi bir noktasına dört ton bomba taşıyabilecek kabiliyette büyük bir bombardıman tayyaresidir. Bu tip tayyarelerden biri İngiltereye gitmek üzere yola çıkmıştır. Diğer altı tanesi de teslime hazır bir haldedir.

Buffalo şehri İngiliz hava kuvvetlerine emsalsiz avcı tayyareleri imal etmek için âzamî randımanlarla çalışan birinci Amerikan şehridir.

Bu şehrin harbin sonuna kadar başlıca vazifesi İngiltereye on binlerce tayyare yetiştirmekten ibaret olacaktır.

Birkaç aya kadar diğer şehirler de Buffalo'ya yetişecek ve Atlantik denizinin öbür tarafına gönderilecek avcı ve bombardıman tayyareleri hakiki bir şelâle halinde akıp gidecektir.

Cenubu şarkî Avrupasında ferahlık

Türk - Bulgar beyannamesi hakkında serdedilen mütalâalar

«Türkiye her türlü yeni taarruza karşi bir kale olarak kalmaktadır»

Londra 18 (A.A.)— İngiliz matbuatı- Daily Express gazetesinin yabancı sütunlar şefi Charles Foley şöyle diyor:

«Dün akşam Türkiyenin teahhütlerine sadakati hakkında en yüksek bir kaynaktan alınan mütalâa şudur:

Türkiyeye daima itimadımız olmuş ve olacaktır. Zira Türkiye, yaptığı teahhütlerin Büyük Britanya ile akdettiği resmî teahhütlere aykırı olmasını kabul etmiyecektir.»

Daily Telegraph gazetesinin diplomatik muhabiri, Türk - Bulgar deklârasyonundan, Almanlar Bulgaristan yolile Şimali Yunanistana doğru ilerliyerek Dedeağaç ve Selânik gibi sevkulceyş mevzilerini işgal ettikleri takdirde Türklerin âtıl kalacağı mânasının çıkarılamıyacağı kanaatindedir.

Diğer taraftan Daily Telegraph gazetesi, başmakalesinde, Alman istilâsı takdirinde, Trakyanın bir yıldırım harbine müsait erazi olmadığını ve Bingazi mıntakasının zaptından beri daha serbes bir hale gelmiş olan İngiliz hava kuvvetlerinin Yunanistana kudretli bir şekilde yardım etmek üzere bulunuduğunu kaydetmektedir. Atina'nın Wavel'le son müzakereleri, Libyada pek parlak neticeler vermiş olan deniz, hava ve kara iş beraberliğinin Balkan muharebesinde de bir rol oynıyacağını düşünmeğe imkân vermektedir.

Muharrir yazısına şöyle devam ediyor:

Teahhütlerine sadık olan Türkiye, İtalyan taarruzuna karşı Yunanistanın müdafaasına girişmiş olan İngiltereye elinde olan her yardımı yapmakta devam edecektir.

Türkiye siyasetinin geniş mikyasta Rus politikasının tesirine maruz bulunduğunu gözden uzak tutmamak muvafık olur. Türk boğazlarının sıkıbestisi Sovyetleri pek ziyade alâkadar eden bir prensiptir. Ve son Alman - Rus anlaşmalarında Boğazları Almanyanın kontrolu altına koyan ve Sovyetler tarafından da kabul edilen hükümler mevcud olduğunu zannetirebilecek en küçük bir emare dahi mevcud değildir.

Times yazıyor: «Türkiye ile Büyük Britanya arasındaki anlaşma mahfuzdur. Türkiye her türlü yeni taarruza karşı kale olarak kalmaktadır.»

İngiliz genel kurmayının Türk makamlarile müzakeresi

Londra 18 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Almanlar, pakta ait tafsilâtın Sofyada Ankaradan evvel ilân edilmesinden istifade ederek kendi propagandalarında hakikate uymıyan bazı telmihlerde bulunmuşlar ve bu paktın Türkiyenin zayıflamasını ve Almanlara göre Balkanlarda harpcu gayretler takip eden Britanya siyasetinin sukutunu tazammun ettiği iddiasında bulunmuşlardır.

(Devamı 7 nci sahifede)

Alman ve İtalyan vapurlarına bir hücum

İki vapur batırıldı, ikisi de hasara uğratıldı

Londra 18 (A.A.) — İngiliz amirallık dairesinin tebliği: İtalyanlar tarafından iaşe gemisi olarak kullanılan takriben 4000 tonluk bir Alman ticaret vapuru orta Akdenizde İngiliz harp gemileri tarafından batırılmıştır.

Keza 6000 tonluk bir İtalyan iaşe gemisine de İngiliz tayyareleri tarafından muvaffakiyetle taarruz edilmiştir. İngiliz tayyareleri taarruz yerinden ayrılırken vapurun arkası suya batmakta ve vapurdan büyük bir duman bulutu çıkmakta idi. Mürettebatın tahlisiye sandallarile vapuru terkettikleri görülmüştür. 4000 tonluk diğer bir İtalyan vapuru ile bir İtalyan muavin harp gemisi tayyare taarruzları neticesinde hasara uğramışlardır.

Filo hava kuvvetlerinin, Orta Şark İngiliz umumî karargâhının 1 şubat tarihli resmî tebliğinde bildirilen Orta Akdeniz faaliyetlerine bir ilâve teşkil eden bu harekâttan bütün tayyarelerimiz salimein dönmüşlerdir.

Arnavutlukta esir edilen İtalyan zabit ve askerlerinden bir kaçı

Ispanyada 30000 kişi açıkta

İki gündenberi yanan Santander limanı ancak dün söndürüldü

Madrit 18 (A.A.) — İki gündenberi Santander limanında hüküm süren yangın hâlen bastırılmıştır, Vukua gelen hasarın kıymeti, 4 milyar pezeta tahmin edilmektedir. Evsiz kalmış olan 30 bin kişi muvakkaten mekteplerde, gazinolarda ve buna müşabih binalarda iskân edilmektedir.

Bir nahiye tamamen ortadan kayboldu

Madrit 18 (A.A.) — (Stefani): Münakalâtın tekrar başlaması üzerine kasırganın mühim hasarat husule getirdiği öğrenilmiştir. Legrono eyaleti dahilinde Trevijano nahiyesi tamamile ortadan kaybolmuştur. Her tarafta birçok evler yıkılmıştır.

Santander'de çıkan yangın söndürülmüştür. İtfaiye, henüz yanmakta olan enkazı bastırmağa uğraşmaktadır.

300 balıkçı gemisi harap oldu

Lizbon 18 (A.A.) — Muthış kasırganın tahrip ettiği mıntakalarla muhabere ve münakale daha tesis olunamamıştır. Haberler pek geç alınmaktadır. Fakat öğrenildiğine göre, ölenlerin miktarı 100 ü geçmektedir. Yalnız Sesimbra limanında 300 balıkçı gemisi harap olmuştur.

Alman tayyare zayiatı

İngilizler bir haftada sekiz tayyare düşürdüler

Londra 18 (A.A.) — Pazartesi günü sabahındanberi 7 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bu tayyarelerin dördü pazartesiyi salıya bağlayan gece tahrip olunmuştur. Bunlardan üçünü hava dafi bataryaları düşürmüştür.

Londra 18 (A.A.) — Amirallık dairesinin tebliği: Bu sabah ilk saatlerde, İngiliz Stella Rigel mayn tarayıcı balıkçı gemisi, Şimal denizinde bir düşman tayyaresi düşürmüştür.

Londra 18 (A.A.) — Dahilî Emniyet Nezaretinin tebliği: Pazartesiyi salıya bağlayan geceki baskınlar hakkında alınan mütemmim tafsilât, şarkî İngiltere bölgesinin bazı yerlerinde vuku bulan hasaratın bidayette tahmin edilen hasardan biraz fazla olduğunu göstermektedir. Fakat bu hasar hiçbir tarafta ağır değildir.

Habeşistanda

İtalyanlar bazı mühim karakolları tahliye ettiler

Kahire 18 (A.A.) — Yakın Şarktaki İngiliz umumî karargâhının tebliği: Habeşistanda: Habeş vatanperverlerinin faaliyetleri neticesinde İtalyanlar Gojjam bölgesinde Dangelayı ve diğer mühim karakolları tahliye etmişlerdir.

Diğer bütün cephelerde vaziyet değişmemiştir.

Uzak Şarkta

Japon gazeteleri İngiltereye hücuma başladi

Amerikalı bir muharrir: «Japon filosu harekete geçerse Amerika donanması da harekete geçecektir» diyor

Nevyork 18 (A.A.) — «P. M.» gazetesinin sahibi İngersoll, Pasifik vaziyeti hakkında yazdığı bir makalede diyor ki:

Eğer Japon filosu Hollanda Hindistanına karşı harekete geçerse, Amerika donanması da Japonyaya karşı harekete geçecektir. Bu hâdiseler, eğer olacaksa, pek yakındır, hattâ hafta içinde beklenebilir.

Tokyo 18 (A.A.) — (D.N.B.): Hariciye Nazırı muavini B. Asuşi, mebusan meclisinde beyanatta bulunarak Japonyanın Polinezya siyasetinden bahsetmiş ve bu siyaseti «sarahatan sulhçu bir siyaset» olarak tavsif etmiştir.

B. Asuşi, sözlerine şöyle devam etmiştir: «Hollanda Hindistanına ait meselelerde ilk görüşmelerde bazı suitefehhümelr zuhur etmişse de bunlar bilâhare zail olmuştur. Bu husustaki müzakerelere yakında yeniden başlanacaktır.»

Malaya ve Burma hududlarında İngiliz tahşidatı

Tokyo 18 (A.A.) — Nişi Nişi Şimbun gazetesinin Bangkok'dan gelen haberlere atfen İngilizlerin Malaya ve Burma hudutlarına 20 bin asker tahşid ettiğini bildirmektedir.

Diğer gazeteler de İngilizlerin Çunking ile gizli bir ittifak muahedesi müzakere etmekte olduklarını yazıyorlar.

Bir Japon gazetesinin Los Angelesteki muhabiri şunu bildiriyor:

Uzak Şark sularında bulunan bütün Amerikan vapurlarının kaptanları yalnız hükûmetten telsizle emir aldıkları zaman açılmak üzere mühürlü zarfları hamil bulunmaktadırlar.

Japon gazetelerinin İngiltereye hücumu

Tokyo 18 (A.A.) — Japon hükûmeti namına beyanatta bulunmağa memur olan B. Kokoişi bu sabah gazete muhabirlerini kabul ederek hükûmetin Uzak Şarkta gerginlik mevcut olduğuna dair endişe ve telâş verici muhtelif şayiaları teessür ve teessüfle karşılayan beyanatını okumuştur.

Bu beyanatta, İngilterenin ve Amerikanın tersine olarak Japonyanın barış arzusu bilhassa kayıt ve işaret edilmektedir.

Japon gazeteleri aşağıdaki maksadlarla propaganda mücadelesi yapmakta olan İngiltereye karşı şiddetli hücuma başlamışlardır. Bu gaye şunlardır:

1 — Hudut münakaşasının halli hakkındaki Fransız - Siam müzakerelerini baltalamak.

2 — Yalnız Avrupa için değil, Uzak Şark için de Alman müzaheretini elde etmek,

3 — Tokyoda ve Batavyada cereyan etmekte olan Fransız - Siam ve Hollanda - Japon görüşmeleri için müşkülât ihdas etmek.

Bingaziye son hava taarruzunda birkaç İtalyan öldü

Kahire 18 (A.A.) — Düşmanın Bingaziye yaptığı son hava akını esnasında bir kaç sivil İtalyan ölmüş ve bir çok ev yıkılmıştır. Atılan bombalardan bazıları Alman mamûlatındandır.

Amerika âyanında mühim bir celse

Demokratların reisi: «Hürriyeti korumak için icab ederse dövüşeceğiz» diyor

Alman gazetesi, âyan azasinin sözlerine (iftira) diyor

Nevyork 18 (A.A.) — İngiltereye yardım projesinin âyan meclisinde müzakeresi esnasında meclisin hissiyatının şayanı dikkat bir tezahürüne şahit olunmuştur. Dün demokratların reisi âyandan Alber Benkley, şu beyanatta bulunmuştur:

«Hürriyeti tahrip edilmekten kurtarmak için Amerikanın evlâtlarının dövüşmesi zarureti hasıl olursa, Amerikan çocukları dövüşeceklerdir.»

Ayandan Austin, hemen hemen pek heyecanlı bir sesle şöyle haykırmıştır: «Dünyada kanlı bir harpten çok daha müthiş şeyler vardır. O da Hitlerin tahakkümü altında esir olmaktır.»

Bir cümhuriyetçi âyanın sözleri

Vaşington 18 (A.A.) — Demokrasilere yardım hakkındaki kanun projesinin âyanda müzakeresi sırasında projenin hararetli taraftarlarından B. Pepper şunları söylemiştir: «Bizi harbe sürükliyecek olsa bile Amerikan milleti İngilterenin yıkılmasına müsaade etmiyecektir. İngiltereyi ne yapıp yapıp mutlaka kurtaracağız. Amerika efkârı umumiyesinin bunu isteyip istemediğini göreceksiniz.»

Vermont hükûmetini temsil eden cümhuriyetçi B. Austin diğer bir aza ile hararetli bir münakaşadan

(Devamı 7 nci sahifede)

Amiral Darlan Pariste

Paris 18 (A.A.) — D. N. B.: Amiral Darlan, bugün öğleden sonra Parise gelmiş ve fevkalâde büyük elçi B. de Brinon ile görüşmüştür.

Umumiyetle iyi haber alan mahfillerden öğrenildiğine göre, amiral Darlan, Paristeki ikameti esnasında B. Laval ile buluşacaktır.

Tunanın sedleri beş yerde yıkıldı

Sular 300 kilometre murabbalık sahayı kapladi zarar ve ziyan mühim

Budapeşte 18 (A.A.) — Tunanın sol sahilindeki sedler son 48 saat zarfında beş yerden yıkılmış ve sular 300 kilometre murabbalık bir sahayı kaplamıştır. Bu gece vaziyet bilhassa Epostag ile civarında çok ciddî telâkki edilmekte idi. Harbiye Nazırı dün sabah bu kasabaya gitmiştir. 12 köy tahliye edilmiştir. Birçok köyler de tecrid edilmiş bir vaziyettedir. Birçok ev yıkılmıştır. 15 askerî tayyare Tuna nehrini Budapeştenin şimalinde tıkamış olan 16 kilometrelik muazzam bir buz kütlesini bombalarla parçalamıştır.

Şu, Macar ovasında birçok hasar yaparak yükselmektedir. Tisza şehri de hasara uğramıştır. Askerler ve sivil halk suları durdurmak için hümmalı bir faaliyetle çalışmaktadır. Suların Budapeşte ile Belgrad arasındaki münakalâtı sekteye uğratmıyacağı ümid edilmektedir.

Budapeşte 18 (A.A.) — Tunanın taşması neticesinde Macaristanda 300 kilometre murabbalık bir sahanın sular altında kaldığını Macar radyosu bildirmiştir. Naib amiral Horthy dün tayyare ile sular altında kalan arazi üzerinde dolaşmıştır.

Sovyet - Japon ticaret müzakeresine yeniden başlandı

Moskova 18 (A.A.) — Geçen nisanda inkıtaa uğramış olan Sovyet - Japon ticaret müzakerelerine dış ticaret komiserliğinde dün yeniden başlanmıştır.

ALi ile VELi

Pastırma kokusile mücadele!

Ali — Vay beyim, nedir bu böyle...

Veli — Ne olmuş, ne var?

— Buram buram kolonya kokuyorsun... Yoksa bayanın şişesi üzerine mi devrildi?

— Hayır, tramvaya binip bugün sağa sola bir hayli dolaşmak mecburiyetindeyim; onun için...

— E?...

— İşte bu sebeple mendilime kolonya boca ettim, burnuma tıkıyorum.

— Sebep?

— Sebep meydanda, Aliciğim... Soğan, sarımsak, hele pastırma kokusile mücadele için... Bizim memleket son zamanda Marsilyayı da geçti maşallah... Burnumun direği kırılıyor... Eskiden nakil vasıtaları nisbeten seyrek nüfusluyken pek bu derece belli olmazdı... Lâkin sıraların bir kısmı kalktıktan sonra kesafet arttı... İyi harlandırılmış bir teshinat cihazında pişercesine, soğanlar, sarımsaklar, pastırmalar kendini gösteriveriyor... Ah bari şu vesait buhranında bu mübareklere karşı azıcık perhizkâr olsak, Ali... Genzim doldu, başım dönüyor... Bayılmalar geçiriyorum...

Aliveli

Kütlevî İngiliz bombardımanı

Almanyada halk taarruza karşı hazırlanıyor, yeni sığınaklar yapılıyor

Londra 18 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansının Alman hududundaki muhabirinin öğrendiğine göre, Almanlar, ilkbaharda beklenen muazzam İngiliz hava taarruzuna karşı müdafaa tedbirleri hazırlamaktadır. Halk yakın bir istikbalde yapılacağı tahmin edilen kütlevî bombardımanlara hazırlamak için bütün Almanyada toplantılar yapılmaktadır. Hattâ Viyanaya kadar her tarafta bütün sığınakların teftişi ve tamiri ve yeni sığınaklar inşası emredilmiştir.

Yunan taarruzu devam ediyor

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Esirlerin ifadesine göre, son Yunan muvaffakiyetleri İtalyan başkumandanlığını hayrete düşürmüştür. Çünkü mezkûr kumandanlık Yunanlıların işgal ettikleri mevzileri zaptedilemez telâkki ediyordu.

Manastır 18 (A.A.) — Reuter ajansının Arnavutluk hududundaki muhabiri bildiriyor: Yunan ileri hareketi bütün şimal cephesinde devam etmektedir. Yalnız Pogradeç mıntakasına bir sükûnet âriz olmuştur.

Ostravitza dağlarında İtalyan mukabil taarruzları düşman için ağır zayiatla püskürtülmüştür. Daha cenupta, Yunanlılar şimdi Tepedelen ve Klisura mıntakasına hâkim bütün dağları ele geçirmiş bulunuyorlar.

İngilterenin Kanada fevkalâde komiserliği

Londra 18 (A.A.) — Kral, Buckingham sarayında Başvekil B. Churchill ile Sıhhat Nazırı B. Makdonaldı kabul etmiştir. Bu kabul, B. Makdonald'ın Kanada fevkalâde komiserliğine tayini münasebetile yapılmıştır.

Ne demeli?

Behçet Kemal Çağlar, üstad Yahya Kemal'e dair noktai nazarlarını yazdığı bir makalede büyük şairin eski tarz eserlerinden nümuneler zikrediyor. Fakat yanlış istinsah olunmuş:

Dahili dairei bâlü pirî munlayız

dememeli;

Dahili dairei bâl ü peri molla'yız!...

demeli!

AKŞAMDAN AKŞAMA

Fantezi meraki

— Nedir bu milletin ruhundaki fantezi merakı?... Bizim servetimize ayar varlığı olan milletlerin şehirlileri Balkanlı denen tarzda giyinir... En kabadayısının iki üç elbisesi olur... Hem de ne ucuz cinsten... Bizim orta hallilerimiz İngiliz lordu ile aşık atmağa kalkıyor... Kat kat yazlıklar, mevsimlikler, kışlıklar, empermeabller, pardösüler, paltolar, kürklü paltolar... Hele bayanlarımız... Kocası bareme, kendi ise Paris modasına tâbi... Avrupa yolu kapansa bile masraf kapısını zaruretmiş gibi kendi karihasından açıyor... Tırrrrt... Çorap gitti... «Of... Benim modelden bir elbiseye rastladım, artık giymem!» Yahu, kimiz, neyiz, ne oluyoruz?... Hususî ticarethanemizin tesisat fantezisine, yarı resmî müessesemizin maroken koltuklarına bak... Bu ne şatafat... İnsan çıldıracak...

***

Yukarıki örf tenkidine karşılık olsun diye şu hikâyeyi hatırlattılar:

.....

Paşaya haber vermişler:

— Aman efendimiz!

— Ne var?

— Serasker, maiyeti ile konağınıza iftara geldi...

— Buyursun...

— Bir hazırlık lâzım değil mi?

— Yok canım... Soframızda misafir ağırlayacak yemek bulunur elhamdülillâh...

Biraz sonra:

— Efendim, Kaptan paşa da bir kalabalıkla belirdi...

— Baş üzere yeri var.

Derken daha büyük bir telâş:

— Padişah efendimiz de mabeyni ile teşrif buyurdular.

Paşa, biran durmuş:

— Harem için yapılan yemeklerden bir et, bir sebze, bir hamur, bir de tatlı bu akşama mahsus olmak üzere selâmlığa verilsin... Kifayet eder...

Ve mesele hallolunmuş...

***

Bunu anlatan ilâve etti:

— İşte biz böyle dedelerin torunlarıyız...

Mecliste bulunanlardan biri de, bir edibimiz tarafından hikâye haline getirilen şu fıkrayı anlattı:

***

Vezir, mazulmüş. Senelerce satmış yemiş, satmış yemiş... Muzayakasından su sızdırmamış... Nihayet günün birinde:

— Elçi gönderileceksin... Gel, harcırahını al... - demişler.

Gitmiş, almış... Fakat ihsanı şahaneyi meğer sarayda tırtıklamışlar... Para az... Bununla beraber, yine sesini çıkarmamış...

Devleti iyi temsil etmek istediğinden bedestene gideşek orada gördüğü emsalsiz bir pembe kaftanı bütün parasile satın alarak vazifesi başına yollanmış.

Nezdine yollandığı hükümdara itimadnamesini vermek üzere, debdebe ve ihtişamla bir de huzura girmiş ki ne görsün? Ayakta kalmağa mecbur olsun diye bütün sedirler, koltuklar alınmış. Yalnız devlet reisi tahtında...

O da hemen pembe kaftanını yere sermiş ve debdebeyle bağdaş kurmuş. Tabiî birşey diyememişler, sohbetten sonra kalkmış, kapıya yollanmış:

— Elçi hazretleri... İncili kaftanınızı unuttunuz... - demişler.

— Hayır, unutmadım... — cevabını vermiş. — Kalsın... Benden sonra gelecek itibarlı misafirleriniz üzerinde oturur...

Ve böylece bir caka için bütün varını, yoğunu bırakmış...

.....

— İşte... O ecdadın torunlarıyız... - diye tekrarladılar.

Biri de köşeden atıldı.

— Ayranlı atlı meşhur darbı meseli çıkaran ecdadın da torunlarıyız... Onu da unutmayın çocuklar!... İfrata da varmıyalım hani...

(Vâ-Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Umumî meclis toplandı

Belediye zabıtası talimatnamesinin müzakeresine devam edildi

Umumî meclis dün birinci reis vekili B. Necip Serdengeçti'nin riyaseti altında toplanmıştır. Encümenlerden gelen mazbataların müzakeresinden sonra Belediye zabıtası talimatnamesinin müzakeresine geçilmiştir.

İnsanların giydiği her nevi kullanılmış eşya ile paçavraların, kullanılmış çuvalların fennî tathiri yapılmadan satılmasını yasak eden maddeler görüşülmüştür. Şehir meclisi cuma günü toplanacaktır.

42 ilkmektep binası yakında merasimle açılacak

Çatalca, Silivri ve Şile kazaları köylerinde inşaatı ikmal edilen 42 ilkmektep binası yakında merasimle açılacaktır. Maarif müdürlüğü tarafından seçilen bir heyet, birer birer mektep bulunan köyleri gezmekte, inşaatı kontrol etmektedir. Mekteplerden bir kısmı 23 nisanda, bir kısmı da 19 mayıs günü açılacaktır.

Otomobiller

Işıkları karartma mecburiyeti kaldırılacak mı?

Işıkları karartma mecburiyeti kaldırıldıktan sonra otomobil, kamyon ve otobüs fenerlerindeki karartma tertibatı olduğu gibi bırakılmıştı. Buna mukabil denizdeki motörlü vesaitin geceleri serbesçe projektör kullanbilmelerine izin verilmişti. Şehrin birçok semtleri geceleri ışıksızdır. bilhassa uzak semtlerde ışıksız sokaklar fazladır.

Emniyet altıncı şube müdürlüğü geceleri taksi otomobillerinin ışıksızlık yüzünden uzak semtlere müşteri götürmediklerinden şikâyet edilmesi üzerine tedkiklere başlamıştır. Tedkiklerin sonunda bir karar verilecektir.

İktisad Vekilinin tedkikleri

Şehrimizde bulunan İktisad Vekili B. Hüsnü Çakır tedkiklerine dün de devam etmiş, Sümer Bank Yerli mallar müessesatı müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Fener cinayeti muhakemesi

Bundan bir müddet evvel Fenerde bir cinayet işlenmiş ve Hüseyin isminde bir gemici, önce nişanlanıp sonra kendisinden yüz çeviren Ayşe isminde bir kızın anası Cemileyi yaralamış, bu sırada araya giren komşuları Nazif adında bir genci de öldürmüştü.

Hüseyinin ikinci ağırceza mahkemesinde yapılmakta olan muhakemesi dün sona ermiştir.

Bu celsede müddeiumumi iddiasını serdetmiş ve Hüseyinin Nazifi teammüden katlettiği sabit olduğu cihetle Ceza kanununun 448 inci maddesi mucibince cezalandırılmasını istemiştir.

Suçlu müdafaa için istimhal ettiğinden, bu talebi kabul olunmuş, müdafaa ve karar için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

İthal edilen tenekelerin tevziine başlandı

İthal edilen tenekelerin tevziatına Mıntaka Ticaret müdürlüğü tarafından başlanmıştır. Sanayi birliği umumi kâtibi B. Halid Güleryüz, Mıntaka Ticaret müdürlüğüne davet edilmiş, bu hususta izahat alınmıştır.

İstanbulun senelik teneke sarfiyatı 280 bin kilo teneke tutarındadır. Tevzi edilecek tenekelerin miktarı 28 bin kilodan ibarettir. Mıntaka Ticaret müdürlüğü, şimdilik 28 bin kilo tenekeyi tevzi edecek, bilâhare teneke ithaline intizar olunacaktır.

İthalât eşyasından lüzum görülenler için fiat tayin edilecek

Fiat mürakabe komisyonu piyasada tetkikler yapmağa başladı

Fiat mürakabe komisyonu ithalât eşyasından lüzum görülenler için fiat tespit ve ilân edecektir. Fiat mürakabe bürosu piyasada tedkiklere başlamıştır. İthalât eşyalarının maliyet fiatlerile şimdiki perakende satış fiatleri etüd edilecektir. Büronun mürakıbleri ithalât tüccarları ve piyasa ile tedkik ve temaslar yapmaktadır. Fiat mürakabe bürosu, ithalât birlikleri reislerine birer tezkere yazmış, ithal edilen malların maliyet fiatlerini istemiştir. Büro mürakıblerinin tedkiklerinden ve ithalât birliklerinin bu hususta vereceği malûmattan sonra hazırlanacak rapor Ticaret Vekâletine gönderilecektir.

Ticaret Vekâleti, her nevi ithalât eşyasının memleketin her tarafında perakende olarak aynı fiat üzerinden satışlarını temine çalışmaktadır. Yeni fiat tesbitinde İstanbul mıntaka ticaret müdürlüğü tarafından bu hazırlanacak rapora Vekâlet tarafından ehemmiyet verilmektedir. Tedkikat sırasında bu maddelerin 1938 ve 1939 senelerindeki satış fiatleri de göz önünde tutulacaktır.

İhtikâr suçuyla mahkemeye verilenler

Anadolu vilâyetlerinden birinden İstanbula manifatura almağa gelen Abdurrahman adında bir tüccara mal vermek istemiyen Katırcı hanında bir tüccar ihtikâr suçundan, bir yerli makara fabrikası sahibi ve bir kauçukçu talimatnameye mugayır hareketlerinden fiat mürakabe komisyonu tarafından Cümhuriyet müddeiumumiliğine verilmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Emniyet Kaçakçılık şubesi memurları Tahtakalede Seyfeddin, Mehmed ve Cemal isminde üç eroinci yakalamıştır. Suçlular Cümhuriyet müddeiumumiliğine teslim edilmiştir.

★ İstanbul Maarif müdürlüğü tarafından enteresan bir istatistik vücude getirilmiştir. Bu istatistiğe göre bir sene içinde İstanbul Maarif müdürlüğü kanalile izin alan muallimlerden yüzde doksan beşi kadın muallimdir. Mezuniyetlerin yüzde altmışı hastalık dolayısile alınmaktadır.

★ Dün İstanbul Maarif müdürlüğünde Maarif Vekâleti Teftiş heyeti reisinin riyaseti altında ve Vekâlet orta tedrisat müfettişlerinin iştirakile bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda kıdem zammı sırası gelen 250 orta tedrisat muallimlerinin teftişlerine ait bazı kararlar verilmiştir. Teftişlere bugünden itibaren başlanacaktır.

★ İstanbul Belediyesi, Elektrik, Tramvay ve Tünel işletmesi umum müdürlüğü dahili teşkilâtına ait talimatnameyi hazırlamıştır. Talimatname, Şehir meclisinin önümüzdeki günlerdeki toplantılarına sevkedilecektir.

★ Şoför Zülfikarın idaresindeki otomobil, dün Köprü üzerinde, bir taraftan diğer tarafa geçmekte olan Emin isminde birine çarparak yaralanmasına sebep olmuştur. Şoför yakalanmıştır.

★ Küçükpazarda oturan Rıza ile Neşet birbirlerile kavga etmişler, Neşet, Rızanın başına su testisini vurmak suretile ehemmiyetli şekilde yaralanmasına sebep olmuştur. Polis, yaralıyı tedavi altına aldırmış, Neşet yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

★ Kuruçeşmede gümrük antreposu önünde bağlı bulunan Erol vapurundan kömür boşaltılmakta iken, büyük bir kömür parçası, ambarda çalışan Hakkının başına düşerek ehemmiyetli surette yaralanmasına sebep olmuştur. Yaralı, polis tarafından hastaneye kaldırılmıştır.

★ Emniyet müdürlüğü altıncı şubesince dün yapılan beledi kontrolda fırıncı Osman, Hasan ve Tahir, sıhhî şeraite ve temizliğe riayet etmediklerinden. Balatta fırıncı Zekeriya, Süleyman ve Hamdi muayenesiz işçi çalıştırdıklarından cezaya çarptırılmışlardır.

★ Dün yapılan seyrüsefer kontrolunda karnesiz çalışan altı, otomobilline istiab haddinden fazla yolcu alan bir, sıhhî muayenesini yaptırmıyan iki, kullandığı otobüste sigara içen bir,plâkaları mühürsüz otomobil kullanan iki şoförle, otobüsüne istiab haddinden fazla yolcu alan bir kondüktör cezaya çaptırılmıştır.

Karilerimizin mektupları

6 aydanberi cevap verilmiyen istida

Gördes jandarma kumandanlığından mütekait babam üst teğmen Ali Rızadan maaş tahsisi için 11 eylûl 940 ta İstanbul vilâyetine bir istida vermiştim. İstidamın numarası (12005) tir. Müteaddit müracatlarıma rağmen, bugüne kadar müsbet, menfi bir cevap alamadım. Esasen pek fakir ve perişan bir halde bulunduğumdan, muamelemin bir an evvel ikmali için icab eden makamların dikkat nazarlarını celbetmenizi rica ederim.

Anadoluhisarı: Otağtepe caddesi No. 6 da albay İsmail Hakkı yanında Ali Rıza kızı Zehra

Hava kurumuna teberrüler

Hava Kurumundan: İsak Koen Limited şirketi 1000, Vahram biraderler 300, Mustafa ve Şevket Salihoğlu 300, Yordan Pilidis 300, Yasef Abramanel 297, Yasef Yafer 250, İkbal İstanbul şirketi 250, Mehmed Zeki ve Hayri Terazi 250, Yako Amira 250, Karniliyas Hiristidis 250, Mihal Nikoladis 250, Asadur Karagözlü 250, Robert Russo 250, Alim Uğur ve Mustafa Güven 250, Lâzaro Franko mahtumları 200, Ahmed Ata Köseoğlu 200, Mehmed Muradoğlu 200 lira teberrü etmişlerdir.

Ankara 18 (A.A.) — Türk Hava Kurumuna yapılan yardımlar hakkında bize verilen malûmata göre, İstanbulda Ali İhsan Neciboğlu, Nahmiyas Pessa 1250 şer, Ahmed Tatarı, Kiryako Pamukoğlu, İstepan Gümüşyan 1000 er lira, Jak Ovadya ve D. N. Kohen 750 şer, Tas Acemyan 550, Arşavir Anadis biraderler, Menelvar ve Yani Bambo, Karabet Balyan, Dokumacılık ve şerit şirketi beşer yüz, Laklakçıoğlu Yani ve Niko 400, Yorgo Apatoğlu da 300 lira vermişlerdir.

Dörtyol kazasına bağlı köyler halkı da Kuruma 2100 lira ile 26 dönüm tarla, 5 dönüm bahçe yeri ve iki dükkân arsası teberrü eylemişlerdir.

★ Şehremininde Ziya Gökalp sokağında oturan Tahir isminde bir çocuk, Samatyada kale üzerinde oynamakta iken ayağı kayarak düşmüş, ağır surette yaralandığından, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

İhracat faaliyeti

Almanyaya ihraç edilecek 2 milyon liralık eşya taksim edildi

Dün muhtelif memleketlere 320 bin lira tutarında ihracat yapılmıştır. İhracat eşyasının başında Almanyaya sevkedilen yaprak tütünler gelmektedir.

Almanlarla evvelce yapılan 21 milyon liralık anlaşmanın 19 milyon liralığı ihraç edilmiş, geriye iki milyon liralık kalmıştı. Dün, Ticaret odası salonunda toplanan ihracatçılar iki milyon lirayı aralarında taksim etmişlerdir. Toplantıda Mıntaka Ticaret müdürü B. Said Rauf Parker, Ticaret odası umumi kâtibi B. Cevad Düzenli ve Birlikler umumi kâtibi bulunmuşlardır.

İki milyon liranın 600 bin lirası barsak ihracatçılarına, 300 bin lirası balık ihracatçılarına, 31 bin lirası balmumu ihracatçılarına, 300 bin lirası peynir ihracatçılarına, 245 bin lirası paçavra ihracatçılarına ve bir kısmı da diğer ihracatçılara tevzi olunmuştur.

İngilizlerle yeni bir anlaşma hazırlığı

Ankaradan İstanbul ticaret piyasasına gelen bir habere göre, İngilizlerle on milyon liralık yeni bir anlaşmanın esasları hazırlanmaktadır.

Berberler cemiyeti

Mektep açmak fikrinden vazgeçildi

Berberler cemiyeti yıllık kongresi dün öğleden sonra Esnaf birlikleri salonlarında toplanmıştır. İdare heyetinin mesai raporu okunduktan sonra Berber mektebinin açılıp açılmıyacağı hususu konuşulmuştur. Müzakereler sonunda reye müracaat olunmuş, Berberler mektebinin açılmamasına karar verilmiştir. Bundan sonra berberler bir mektep mezunu olamıyacak, hepsi ehliyetli berber itibar olunacaktır.

Muayyen zamanlarda toplantı yapacak olan Berberler cemiyeti, saç kesmesini öğrenenlere ehliyetname verecektir.

Belediye ve vilâyetin gayrımenkulleri

Dahiliye Vekâleti, Belediyeden, 1939 senesi bütçesinin sarfiyat ve varidatına ait rakamlarla, Belediyeye ait bina ve erazi kıymetlerinin miktarını istemiştir. Yapılan hesaplara göre, Belediye ve Vilâyetin gayri menkulü altı milyon lira tutarındadır. 1939 senesinde âbide ve meydanlara beş yüz bin lira, köprüler inşaatına 550 bin lira, mezbahaya 56 bin lira, hastanelere 95 bin lira, istimlâk işlerine 850 bin lira harcanmıştır. Belediye Muhasebe müdürlüğü, Dahiliye Vekâletinin istediği malûmatı hazırlamağa başlamıştır.

Belediye kooperatifinin mahlût yağları

Bir gazete, Belediye kooperatifi tarafından imal edilen mahlût yağların gayri sıhhî bir surette hazırlandığını yazmaktadır. Bu hususta Belediye Teftiş heyeti reisi şu izahatı vermiştir:

«Kooperatifin mahlût yağları sıhhî şartlar altında hazırlanıyor. Yağlar, Sıhhiye Vekâleti tarafından tahlil edilmiş, muvafık görülmüştür. Ayrıca imalâthanede çalışan işçilerin vaziyeti bir doktor tarafından, yağlar bir kimyager tarafından daimî bir nezaret altında bulundurulmaktadır. Gazetenin neşriyatı asılsızdır.»

Matbuat balosu

Basın Birliğinin tertip ettiği yıllık balo önümüzdeki cumartesi akşamı Taksimde Şehir gazinosunda verilecektir.

Balo akşamı, camlı salonla bar kısmı da gazinonun mutad müşterileri için serbes bulunacaktır.

Bir çırpıda

Türkçe!!

Birkaç gün evvel bir muharrir arkadaşın yazısında şunları okumuştum: «Güzel türkçenin berbad edildiği yerler: 1 — Beyoğlunda bazı dükkân tabelâları, 2 — Yine Beyoğlunda bir takım lokantalarda barlarda son derece acaip bir dille yazılmış yemek listeleri. İmlâ, lisan hatâları ile dolu olan bu tabelâlarda ve bu listelerde türkçe katlediliyor.»

Dünyanın her tarafında muharrirler kullandıkları dillerin mânevî bekçileri olmakla iftihar ederler. Bunun için arkadaşımın dil bahsinde gösterdiği titizlik ana dil türkçe olan herkesin son derecede hoşuna gidecektir. Hakikaten bazı dükkân tabelâlarında imlâ hatâları insanı çileden çıkartır. Bundan bir müddet evvel Beyoğlunda bir lokantanın listesinde şöyle bir yemek ismi okuduğumu çok iyi hatırlıyorum:

Dolma yalancıktan!..

Evet — hiç mübalâğasız — «Dolma yalancıktan». Yani listeyi kaleme alan lisanı kuvvetli adamcağız yalancı dolma demek istiyor fakat burada «yalancı» kelimesini sona almış ve onu «yalancıktan» şekline sokmuş... Hani şakacıktan dolma gibi birşey...

Lâkin türkçenin berbad edildiği en mühim yer muharrir arkadaşımızın gözüne çarpmamış.

Avrupada hazırlanmış fakat Türkiyede satılması için ambalâjlanmış, kutuya konmuş bir takım ilâçların içinden çıkan kâğıtlardaki korkunç türkçeyi hatırlatmak istiyorum.

Bu kabil ilâc kutularının içinden çıkan kâğıdları okuduğunuz zaman bir dile ne müthiş suikastlar yapılabileceğini anlıyorsunuz. Türkçe âdeta bir kaynaktan süzülür gibi berrak bir su halinde aktığı ve en güzel, en temiz şeklini bulduğu bu zamanda siz şu cümleye bakınız:

«Terakkiyatı asriyeye tamamile uygun bir teori ile ihzar kılınıp muhtelif ve mütenevvi mevadı müsekkine ile tahlit olunmağla istimalinin derecei sühuleti haddi âzamîye isal kılınmış olan işbu ilâcın bilcümle Avrupa etibbayı hazikasının derecei nihaiyede nazarı takdir ve tahsinini mucip olmağla...»

Biz «Saf türkçe!» diye yırtınalım, çırpınalım... Siz şu hale bakınız:

İşte aynen kopye ettiğim başka bir şaheser:

Farmakolojik tecrübelerle sabit olduğu veçhile iki maddenin müşareketi bir taraftan ademi tahammül, diğer taraftan fakrüddem muadı cevheridir.»

Mânasını anladınız mı? Halbuki bunu kaleme alan türkçe yazdığı iddiasındadır.

Hikmet Feridun Es

Merhum Sabri Toprak'ın kabri ziyaret edildi

Yüksek Ziraat enstitüsü Orman fakültesi tarafından Ziraat Vekili merhum B. Sabri Toprağın ölümünün yıldönümü münasebetile dün bir ihtifal tertip edilmiştir. Merhumun Asri mezarlıktaki kabri ziyaret edilmiş, burada fakülte dekanı profesör B. Mazhar Diker, Sabri Toprağın hayatı ve hizmetleri hakkında hitabede bulunmuş ve Ziraat enstitüsü namına bir çelenk bırakılmıştır.

Bafrada tütün satışları

Samsun 18 (A.A.) — Bafrada tütün piyasası açılmış, Türk tütün limited şirketi ilk olarak 130 kuruştan mübayaata başlamıştır.

Kandıra civarında yeni bir su bulundu

Kandıra (Akşam) — Kandıra ile Adapazarı arasında Fındıklıköyü yanında Oflak mevkiinde yeni bir su bulunmuştur. Su, bilhassa mide ve hazım cihazı üzerinde iyi tesir yapmaktadır. Bu yüzden memba ma civardan birçok halk gitmektedir.

Bay Amcaya göre ...

— Eh, üçüncü tifo aşısını da bugün oldum bay Amca...

... Artık kekâ!.. Gelsin istridyeler...

... Gelsin salatalar... Sular...

... Korkmadan yer...

... Ürkmeden içerim!..

B. A. — Boşuna sevinme, ihtikâra karşı aşılanmadan istekleri yapamazsın!..

Fikir ve San'at

Joachim du Bellay

Bir estetik meselesi — Şairin hayatına ve eserlerine serî bir bakış — Yedi "sone„ sinin tercümesi

Yazan: İZZET MELİH

Şiirin iyi tercümesi pek müşkülдür, belki de imkânsızdır; demiştim. Bununla beraber, Ronsard'ın iki «sone»sini ve bazı beyitlerini tercüme ederek «Akşam»da neşrettim. (15 kânunusani 1941 nüshası.) Güç beğenen, zevk ve irfan sahibi kimseler tecrübelerimi hoş buldular ve devam etmemi istediler. Bu temenniler beni, klâsik olmuş Fransız şairlerinin hiç olmazsa birkaç parça eserini, fırsat buldukça türkçeye çevirmeğe teşvik ediyor. Bugün karilerime, Pléiade'in diğer üstadı Joachim du Bellay'i tanıtmaya çalışacağım. Fakat evvelâ, akla gelen bir suale cevap vermek isterim: Şiir tercümesi mevzun mu, yoksa mensur mu olmalıdır

Estetik bahislerinin ekserisinde olduğu gibi bu meselede dahi katî bir kaide yoktur; mütercim tamamile serbesttir; tek mıyar, elde ettiği neticenin güzel olup olmayışıdır. İngiltere, İtalya ve bilhassa Almanya'da bir takım mütercimler vezin yolunu seçmişler; ne derecede muvaffak olduklarını bilmiyorum. Benim fikrimce, manzum bir tercüme yapmaya kalkışmak, zaten fevkalâde çetin olan bir müşkülü yenmek imkânını, vezin ve kafiye kayıdlarile ezmek, hattâ bazan boğmaktır. Hem niçin? Şiirin aslındaki hususî ahengi, bir nevi musikiyi yabancı bir dilde yaşatmak kabil mi? Meselâ «alexandrin» mısralar fransızcaya ve frenkçenin o veznine has bir hava, bir nağmedir ki başka bir dile, başka bir vezne geçemez; zorla geçirmek istesek, dağılır, inhilâl eder. Böyle bir teşebbüs, bir «sonat»daki ahenk ve nağmeyi hicaz fasılle ifadeye yeltenmek gibi bir şeydir... Şiiri nesirle naklederken hiç olmazsa daha hür ve daha cevval bir vasıta kullanarak aşkın mânasına, hattâ (garib görünür, amma doğrudur) edasına daha sadık kalabiliyoruz.

San'atkârane zevklerine inandığım Fransızlar, şiiri umumiyetle nesirle tercüme etmişlerdir. Fazla tafsilâta sapmadan pek mühim iki misal alalım: Leconte de Lisle, Yunanlı Homere'in İliade ve Odyssée neşidelerini ve Stéphane Mallarmé Amerikalı Edgar Poe'nin şiirlerini frenkçeye mensur olarak çevirdiler. Bu kudretli şairler, bu vezin ve kafiye büyücüleri isteselerdi en iyi manzum metinleri kurabilirlerdi. Fakat bana öyle geliyor ki Leconte de Lisle ve Mallarmé, en iyi manzum tercümenin bile iyi olamıyacağını düşünerek nesri tercih ettiler. Mallarmé, Edgar Poe şiirlerindeki heyecan ve rüya havasının, elle tutulmaz bu servetin tercümede (tabii kendi nefis nesrinde) kaybolmadığını söyler ve «mütercimlerin yardımcısı bir şeytan»ın mevcudiyetine inanır...

***

Ronsard'a dair makalemde, ortaçağ şiirine karşı gelen «Pléiade» zümresini anlatmıştım. Gerek o tecrübemin ve gerek bu yazımın esasını ve (eğer varsa) ehemmiyetini, manzume tercümeleri teşkil ettiği için uzun tahlillere girişmiyor, şairin hayat ve eserinden biraz bahsettikten sonra nakledilen parçaların ne gibi hâdiseler arasında doğduğunu işaretle iktifa ediyorum. (Belki bir gün, ayrıca «La Pléiade» başlıklı bir etüd yaparım.)

Joachim du Bellay, eski Yunan, Lâtin ve İtalyan şairlerine meftun, lirik bir şairdir. On dördüncü asır İtalya'sının meşhur Pétrarque'ından «sone» şeklini alarak frenkçenin en güzel şiirlerinden bazılarını yazdı. Du Bellay, aşk şiirlerinde, Ronsard gibi, ince ve nazik, sade, hassas ve munistir. Lâkin onu dostundan ayıran vasıf, hicivlerinin zehirli okları, yakıcı şimşekleridir. Du Bellay, riya, müdahene ve fesada hücumlarile bizim Fuzuli'yi andırır. 1524 ile 1525 arasında Anjou eyaletinin Liré köyünde doğan şair, yirmi iki yaşında iken Ronsard ile tanıştı ve Pléiade'ın mühim bir rüknü, hattâ bu yedi genç şair mahfelinin bayraktarı oldu. Filhakika, Pléiade'in estetik nazariye ve gayelerini ilân eden ve Boileau'den evvel fransızcanın ilk büyük tenkid ve talim eserini yazan, **Défense et Illustration de la langue Française** muharriridir. Du Bellay, edebiyatla uğraşmakla beraber, geçinebilmek için saraya ve kiliseye intisap etti, kral birinci François ve kral ikinci Henri'nin kârini oldu ve 1553 de, amcası kardinal Jean du Bellay'nin maiyetinde Roma'ya gitti. Papalık payıtahtında geçirdiği üç sene, şaire en mühim iki kitabının mevzu ve ilhamını vermiştir: **Les Regrets** (özleyişler, 183 «sone») ve **Les Antiquités Romaines** (Roma atik eserleri 45 «sone»). Du Bellay, bunlardan evvel, memleketinde sevdiği bir kızın (Viole) ismini, frenklerin «anagramme» dedikleri harf oyunile değiştirerek Olive namını verdiği şiir mecmuasını bastırmıştı (115 sone.) Kıymeti daha az olan **Les Jeux Rustiques** (Kır eğlenceleri)ni de kaydedelim. Du Bellay Roma'dan Paris'e dönünce, biraz da hırçın mizacının sebebiyet verdiği kötü talih darbelerile acılar, sıkıntılar çekti. Zaten daima nahif ve hastalıklı idi; dayanamadı

Joachim du Bellay

ve 1560 da, henüz otuz beş yaşlarında iken öldü. Tam o sırada amcası kardinal, Bordo Arşevekliğinden çekilerek şaire bu makamı tevcih ettirmiş ve zavallı yeğenini rahat ve refaha kavuşturmak istemişti!

***

Münekkid Emile Faguet. Du Bellay'nin pek hüzünlü ve biraz mistik olan bazı şiirleri münasebetile Lamartine'i yadeder ve meselâ Olive'den aldığı aşağıdaki «sone»yi:

Eğer hayatımız, ebediyet içinde bir günden daha az ise, eğer devreden sene, ömrümüzü, avdet ümidi bırakmadan kovalıyorsa, eğer doğan herşey fâni ise,

Ey benim mahbus canım, ne düşünüyorsun? Seni, daha aydınlık bir yaşayışa doğru uçuracak kanad omuzunda iyice yerleşmiş ise, günümüzün karanlığından neye heslanıyorsun?

Her ruhun istediği iyilik oradadır; herkesin dilediği istirahat oradadır; aşk oradadır, zevk de oradadır;

orada, ey benim canım, en yüksek gök tabakasına vararak, bu dünyada tapındığım güzellik mefhumunu anlıyabileceksin.

«Tefekkürler» mübdiinin İsolement manzumesindeki şu mısralarla karşılaştırır.

... Hakiki güneşin başka semaları aydınlattığı yerler... Cesedimi toprağa bırakabilseydim, kaç zamandır hayal ettiğim şey gözlerime görünürdü.

Orada, teşnesi olduğum kaynaktan içerek mest olurdum; orada hem ümide, hem sevgiye, hem de her ruhun dileyip de yeryüzünde adını bile bulamadığı mutlak iyiliğe kavuşurdum.

Gene Olive'den iki «sone»:

İlâhi ateşler, aşk ve letafet ve yüksek değerle çevrilmişti; gökler rengârenk parlak çizgili, kıymettar bir hil'at giymişti;

Herşey güzellik ve bahtiyarlıkla dolu, deniz sakin ve rüzgâr tatlı idi: dünyanın bütün şerefini gasbeden o kadın şu fâni dünyaya geldiği zaman...

Tenini, beyazlaşan zambaklardan, başını altından, iki dudağını güllerden ve şa'şaalı gözlerini güneşten aldı:

Tanrı, semahat göstererek, feyizlerini onun ruhuna ekdi, ve namı ilâhlar ebediyetine erişti.

Sizin yüzünüzden çektiğim acı şiddetli ise de, ona fenalık demeğe dilim varmıyor, zira sizden gelen birşey yoktur ki bana zevk getirmesin.

Fakat benim için daha büyük bir azap, düşüncelerimin kapısını size açmak istediğim zaman, hüznümün içinde mahbus kalıp anahtarı çevirmeyişimdir.

Eğer göz yaşlarım, yakıcı ahlarım ve elemlerim nazarınızda kâfi aşk şahidleri değilse, artık ölümümden gayri, size verecek ne sahih isbatım, ne ahdım kalır? Lâkin ölümün gösterdiği kedere, heyhat! fazla geç deva bulunur.

***

Joachim du Bellay Roma'da amcası Kardinal'ın yanında yaşadığı müddetçe Papalık erkânını yakından tanımış ve bu nüfuzlu ve ihtişamlı zatların ahlâk fesadlarını ve sefahetlerini anlamıştı. Roma'daki görüşlerine eski saray hayatlarını, ve yurdile sevgilisini düşünerek duyduğu hasreti karıştırarak **Les Regrets** sonelerini yazdı. İşte bunlardan dört tane:

Hürriyeti severim de hizmette sarardım solarım; sarayı hiç sevmem ve müdaheneye mahkûmum; riyayı sevmem ve tahrife mecburum; sadeliği severim de yalnız şeytanet öğrenirim.

Mal ve mülke tapınmam da hissete âlet olurum; gösterişli payeleri sevmem ve onlara kıymet vermeliyim; imanımı muhafaza etmeği dilerim, halbuki onu kırmağa mecburum; fazileti ararım, ancak fezahat bulurum.

Rahatı özlerim ve bulamam; zevke sarılırım da melâle düşerim; boş lâfları sevmem, idrake dayanırım,

Bünyem marizdir, halbuki yolculuk etmeliyim; doğuşum ilham perisi içindir, bana ev kâhyalığı ettirirler.

Söyle, Morel, ben dünyanın en âciz mahlûku değil miyim?

(Eski şairlerde âdet olduğu gibi, du Bellay, şiirinde bir dosta, Morel'e hitab ediyor; nasıl ki aşağıda göreceğiniz diğer bir sonede, Ronsard'a seslenir.)

Âşık değilim ki, sevgiyi yazayım; güzel cânanım yok ki hüsnü andan bahsedeyim; tatlılığı yazmam, zira sertlikten başka birşey duymuyorum; zevki yazmıyorum, çünkü acı içindeyim.

Bahtiyar değilim ki saadeti yazayım; prensesimi görmüyorum ki lûtuf ve ihsandan bahsedeyim; servetleri yazmam, zira zengin değilim; sıhhati yazmam, kendimi dermansız buluyorum.

Prensimden uzak olduğum için sarayı yazmam; yabancı diyardayım, Fransa'dan bahsetmem; şeref ve hayisiyeti yazmam, çünkü buralarda görmüyorum.

Dostluğu yazmam, sahtelikten başka birşey bulmuyorum; faziletten bahsetmem, buralarda hiç yoktur; kilise erkânı arasında ilmi kale almam.

Ey saray nedimleri, şairler delidir, dersiniz; bu, hakikattir; fakat ben şunu söylemeğe cüret ederim ki ne olursanız olunuz, sizler de, herkese nasib olan o tatlı cinnete müptelâsınız.

Ancak, efendiler, sizin mizacımıza hâkim olan o his, başka hareketlerde ve muhtelif şekillerde kendini gösterir. Bizler, kafiyeli mecnunuz; sizler ise mensur delilersiniz; aramızdaki fark bundan ibaret!

Şüphesiz saltanat sizlere daha müsaittir, amma şöhretiniz uzun sürmez. Âlayişiniz, rütbeleriniz daha çoktur, amma bizim kaygımız daha azdır.

Bizimle istihza edersiniz, amma biz de aynini yaparız. Fakat söylenen şey kulaktan uçar gider, halbuki yazılan şey öyle zayi olmaz.

Ronsard! Atik devlerin gururunu gördüm; her tarafı açık, yuvarlak tiyatroları, sütunları, takları, kemerli yüksek mabedleri ve dört köşe, dikili taşların sivri başlarını gördüm.

İmparatorların büyük halk hamamlarını gördüm; zamanın yendiği âbidelerini ve yosunla kaplı güzel saraylarını gördüm; kadim Roma surlarının tozlu, mukaddes emanetlerini gördüm.

Velhasıl Roma'nın yeni, nadir, mükemmel ve muhteşem nesi varsa hepsini gördüm; fakat buralarda şu Marguerite kadar değerli şey henüz görmedim;

Marguerite ki, Tanrı, eski asırların şan ve şerefini silmek için, en nefis atiyelerinin kemalini onda toplamıştır.

(Marguerite, şairin Fransa'daki sevgilisi Matmazel de Viole olsa gerek.)

***

J. du Bellay'nin pek bilinmeyen bir kıtasını buldum. Bunda şair, harp zaferini defne ve sulhü zeytin dalı remizlerile göstererek diyor ki:

Defnenin ekilli parlaktır; solgun renkli zeytin dalının gösterişi daha azdır, amma defnenin meyvası daha acıdır;

zeytin ağacının bize verdiği yemiş ise daha tatlıdır.

Dört yüz sene evvel bu mısraları yazan du Bellay, o zamandanberi hırsları ve zaafları hiç değişmeyen beşeriyetin bu günkü perişanlığını göreydi mutlaka pek acı ve pek şiddetli hicivler yapardı. Fakat «deli» şairleri kim dinler?....

İzzet Melih

ALENİ TEŞEKKÜR

8/2/941 tarihinde hayata gözlerini kapayan muhabere yüzbaşısı Azmi Tamel'in cenazesinde bulunmak ve taziyename göndermek lûtfunda bulunan zevata ayrı ayrı teşekküre teessürüm mâni olduğundan gazetenizin tavassutunu rica ederim.

Ailesi: Nezihe Tamel

★ Eminönü Halkevinden: 1 — 20/2/1941 perşembe günü saat 18 de Evimiz salonunda Müze ve Tarih şubemiz âzasından Eftalettin Tekiner tarafından (İstanbuldaki tarihi sivil mimarî eserleri) mevzuunda bir konferans verilecektir.

2 — Türkiye Sanat mektepleri mezunları cemiyetinin seri konferanslarından ikincisi 21/2/1941 cuma günü saat 18,30 da muallim Sabri Şükrü Bayındır tarafından verilecektir. Mevzuu (Mekanlığın tatbik sahaları) dır. Her iki konferansa giriş serbestir.

BUGÜN
Matinelerden itibaren
ALKAZAR
Sinemasında
Robenson Adası
(TÜRKÇE SÖZLÜ)
Okyanusun 1250 mil açığında ıssız bir adada Robenson ailesinin uğradığı tüyler ürpertici maceraların (Tüccar Horn) danberi henüz bir eşi yapılmamış ve ondan daha mükemmel bir film.

Tepebaşı dram kısmı gece saat 20,30 da
MEŞALELER
İstiklâl caddesi komedi kısmı gündüz saat 14 de çocuk oyunu gece saat 20,30 da
KİRALIK ODALAR
Beyazıt, Lâleli, Aksaray, Şehremini ve Topkapıya otobüs temin olunmuştur.

MİLLÎ — ALEMDAR
BUGÜN MİRNA LOY - TYRONE POWER 3 FİLM BİRDEN
Yer yüzünün servet ve ihtişam cenneti:
Hindin akıllar durduran debdebe ve ihtişamı, gözler kamaştırıcı servetleri, insanları tılsımlıyan bin bir esrarı arasında çevrilen sinema dünyasının mutantan hârikası:
1 - HİND RÜYASI (Türkçe sözlü)
Ayrıca:
2 - Gürültülü Tiyatro (Nefis bir komedi) 3 - Maymun Aşkı (Canlı Fantazia)

ÇEMBERLİTAŞ Tel: 22513 | Şehzadebaşı FERAH Tel: 21359
İSTANBUL'un en çok rağbet gören en büyük 2 sinemasında
Bugün Matinelerden itibaren emsalsiz Program:
1 - İLK AŞKI DENNA DURBİN'in
(3 MODERN KIZ), (100 ERKEĞE BİR KIZ), (NE ŞEKER ŞEY), (İLK UYANIŞ) filmlerinden sonra en son çevirdiği şaheser
2 — PARAMUNT En son harp havadisleri (TÜRKÇE)
3 — İlâve olarak ayrıca:
FERAH'ta ASILAMAYAN ADAM (Boris Karlof) Doktor Frankeştayn korku ve dehşet filminde
Çemberlitaş'ta BENDEN MES'UT KİM VAR? Büyük Tenor «TİTO ŞİPA» nın hissî musikal filmi.

Senenin en Nefis filmi
BU KADIN BENİMDİR
SPENCER TRACY - HEDDY LAMARR
TÜRKÇE SÖZLÜ NÜSHASI İPEK'te — ORİJİNAL DİLDE NÜSHASI MELEK'te
Gördüğü fevaklâde rağbet üzerine
DAHA BİRKAÇ GÜNGÖSTERİLECEKTİR.

MARMARA'da Müstesna bir program
Sayın İstanbul halkına
2 sinema harikası sunuyor:
BUGÜN
İngiliz Filimciliğinin har piçinde çevrilen son en büyük eseri:
KANLI DAVA
Sophie Stewart
Barry Bornes
941 senesinin en büyük eseri
BİR KIŞ GECESİ
PİERRE BLANCHARD

SADİ TEK - HALİDE PİŞKİN TİYATROSU
Bu gece (ÜSKÜDAR) da (BİZİM) sinemada ve yarın gece (KADIKÖY) de (SÜREYYADA) da
LOKMAN
Büyük Kahkaha eseri

Sinema dünyasına daima ölmiyen eserler yaratan
Büyük Rejisör: MİCHAEL CORTEZ
Her filminde bir kahraman her eserinde bir aslan olan
ERROLL FLYNN ile Güzel JOAN BLONDELL'e
bir şaheser yarattırdı.
Yarın akşam LÂLE'de göreceğiniz
(Fransızca)
BAKİR ADAM
Kadın tanımayan, Aşkın zevkini günahın heyecanını tatmıyan bir gencin romanıdır.

JENNY JUGO
NANETTE (SOKAK ÇİÇEĞİ)
filminde bu Cuma Akşamından itibaren
ŞARK (Eski EKLER) Sinemasında
Şayanı hayret Aşk tarihçesini nakledecektir.
ARABACININ KIZI DUNYAŞKA
filminin son günlerinden istifade ediniz.

Yarın akşam SARAY Sinemasında
Sinemanın en güzel sesli artistleri
MARİA CEBOTARİ - CLAUDIO GROLLO
ve Roma Operası Orkestrası ve teganni heyetlerinin iştirakile
Dumas'ın LADAM O KAMELYA'dan iktibas ve OPERAYA adapte edilen
LA TRAVİATA
FİLMİNDE EMSALSİZ BİR MUSİKİ FESTİVALİ
Musiki ruhlara can katan mükemmel bir şaheserdir. Yerlerinizi evvelden aldırınız.

BUGÜN Matinelerden itibaren İstanbulun 2 büyük sinemasında birden:
AZAK ve TURAN
San'atın lüks ve ihtişamla çerçevelenen en büyük mucizesi
Milyonerler Barı
Dünyanın ilâhi güzeli MADELEİNE CAROLL, sevimli yıldız FRED MACMUREY'in
yarattığı eşsiz bir eser, Paramunt Şirketine gurur veren bir sinema zaferidir. Milyonlarla hazırlanan bir lüks... San'atla süslenen bir fantazi... Aşkla güzelleşen bir hayat romanı...
Her 2 sinemada ilâve olarak:
TURAN'da Kumarhane Şeytanı CİM HOLT - STEFFİ DUNNA Büyük sergüzeşt filmi
AZAK'da POLİS AVCI TABURU BOB LEVİNGSTON

SÖZÜN GELİŞİ

Muhtekir tüccarın meslektaşlarına yaptığı fenalık

Her şey pahalıdır deniliyor; fakat her gün bir kaç tüccarın müşteriden fahiş fiat isterken yakalanıp adliyeye verilmesi de gösteriyor ki pahalılığın bu mertebeye yükselmesi, bir zaruret neticesi olmaktan ziyade bizzat tüccarın — tabiî bir kısım tüccarın — eseridir. Malını, saklayarak parça paraç ortaya çıkaran, üç kuruşa aldığı matarı otuz kuruşa satmaya kalkan bu cins tüccar, karşılıklı itimad ve emniyet kilidi halindeki topluluğumuzda vazifesini unutmak bedbahtlığına uğramış tek zümre gibi görünüyor. Fakat muhtekir damgasile adalet huzuruna sevkedilen bu bedbahtların kendi meslektaşlarına yaptıkları fenalık, haksız olarak cebinden üç beş kuruşunu çektikleri veya çekmeğe teşebbüs ettikleri vatandaşa karşı işledikleri suçtan bin kat vahimdir.

Aldatılmak ihtimali insana daima eza verir. Kendisine lâzım olan malı tüccardan tedarike kalktığı zaman adına «Müşteri» denen adam bugün, ezayı bütün ağırlığıyle taşımaktadır. Muhtekirin mevcudiyeti, müşteride bir dükkâna girmek, tüccarla karşılaşmak cesaretini bırakmamıştır. Eline aldığı mala istenilen fiat acaba o malın değer fiati midir? Yoksa aldatılıyor mu? Karşısındaki adam hakikati mi söylüyor, yoksa kendisini kandırmaya mı çalışmaktadır? Bugün müşteriyi kemiren şüphe budur ve muhtekirin, yanıbaşında aynı işi tutmaya lâyık olmadığı namuslu meslektaşına verdiği manevî zarar da bundan büyük olamaz.

Tüccarın en esaslı temeli karşılıklı itimaddır. Adaletin nasıl olsa yakasına yapışacağı muhtekir, ahlaksızlığıyle bu temeli sarsmak tehlikesini yarattığı için meslektaşları tarafından da takibe edilmeli; Onlar da adaletin işini kolaylaştırmayı bir şeref vazifesi saymalıdırlar.

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU NELER OLUYOR

Avrupada ilk devekuşu çifliği

Avrupada ilk defa devekuşu yetiştirmek için bir çiflik kurulmuştur. Moskovadan bildirildiğine göre Sovyet hükûmeti Cenubî Afrikada İngilizlerin tesis ettikleri devekuşu yetiştirmeğe mahsus çifliği nümune ittihaz ederek Cenubî Rusyada böyle bir müessese vücuda getirmeğe karar vermiştir. Şimdiden devekuşlarının koşmasına ve yaşamasına müsaid geniş erazi tedarik edilmiştir.

Cenubî Afrikadaki çiflikte her sene otuz bin devekuşu yetiştirilmektedir. Bunların tüyleri ihraç edilerek memlekete mühim para temin ediliyor.

Devekuşu Afrika ile Asyanın garbine, yani Arabistana mahsus faydalı bir hayvandır. Şimdiye kadar bu mıntakaların haricinde olarak Cenubî Amerikada Patagonyada ve Rio de La Plata havzasında devekuşu çiflikleri tesis edimiştir. Avrupada devekuşları yalnız bazı hayvanat bahçelerinde beslenmektedir.

Bu faydalı hayvan çabuk çoğalır. Çünkü dişi devekuşu senede vasatî 70 yumurta yumurtlamaktadır. İyi bakılırsa her yumurtadan bir hayvan yetişiyor.

Bir devekuşunun yumurtadan çıktıktan bir sene sonra tüyleri alınmaktadır. Fakat en nefis tüyler istihsali için erkek devekuşunun dört sene tüyleri üzerinde bırakılmalıdır. Bundan sonra her sene 30 ilâ 40 tüy alınmaktadır.

Sovyet hükûmeti devekuşu çifliğinin memlekete mühim bir varidat temin edeceğini hesap etmiştir.

Ayı avı!

Bu sene Fransada şiddetli kış hüküm sürmektedir. Pirene dağlarına pek çok kar yağmıştır. Bu yüzden dağlardan ayılar ovalara inmeğe başlamıştır. Şimdiye kadar hiç kimseye taarruz edilmemiştir, fakat ayıların saldırması ihtimaline karşı tedbir alınmıştır.

Dağların eteklerinde avcı grupları beklemektedir. Ayılar yakalandıktan sonra izleri takip edilerek bunların inlerinin bulunmasına çalışılacaktır.

Aynada saklı servet!

Almanyada Steiermark vilâyeti dahilinde Raachau köyünde bir adam garip bir surette büyük bir servete konmuştur. Çoktan beri vefat eden ihtiyar bir kadın vefatından biraz evvel oğluna başı sıkıldığı zaman salondaki aynayı kırmasını söylemiştir. Kadının sözüne oğlu, bunaklık eseri diyerek ehemmiyet vermemiştir.

O zamandan beri seneler geçmiş, bu adam uzak yerlere seyahat etmiş ve daha sonra asker olmuştur. Bu esnada meteliksiz kalmıştır. Son defa aldığı izni annesinin evinde geçirmiş, para bulmak için türlü çareler düşünmüş, fakat hiç biri netice vermemiştir.

İzin müddeti bitmek üzere olduğu sırada salondaki büyük aynanın önünde traş olurken nasılsa sabunlu eli kayarak konsolun üzerindeki vazoları devirmiş ve bunların sadmesi ile ayna kırılmıştır.

Bu kazadan fena halde canı sıkılan adam cam parçalarını toplamağa başlamıştır. Bu sırada aynanın camı ile arkasındaki tahta kaplama arasına sıkıştırılmış bir demir yassı kutu görmüştür. Derhal annesinin söylediği aklına gelmiş, kutuyu açtığı zaman içinden on bin mark tutan bir servet çıkmıştır.

Kır koşuları İstanbul birinciliği

İstanbul bölgesi atletizm ajanlığından:

1 — 23 şubat 941 tarihinde İstanbul kros birinciliği yapılacağından iştirak edecek klüp ve atletlerin saat 9,30 da behemehal Şişli tramvay deposunda hazır bulunmaları ilân olunur.

2 — İştirak edecekler saat 9,30 dan 10 a kadar müsabaka mahallinde atletizm ajanlığına müracaatla numara almaları ve saat 10 dan sonra gelecek olanlar ise numara alamıyacakları gibi müsabakaya da iştirak edemezler. Koşu mahalli genel direktörlük koşusunun aynidir.

3 — Yarış birinci ve ikinci kategoriler arasında yapılacaktır.

4 — Kazanan takımlara kupa, derece kazanan atletlere madalya verilecektir.

5 — Her klüpten 10 kişiden fazla atlet iştirak edemez.

6 — Aşağıda isimleri yazılı hakem arkadaşların 23 şubat 941 tarihine müsadif pazar günü sabahı saat 10 da Şişli tramvay deposuna lûtfen teşrifleri rica olunur:

Adil Giray, Hikmet Barlan, Abbas Sakarya, Firuzan Tekil, Neriman Tekil, Cemil Uzunoğlu, Musa Uzunoğlu, Fethi Dinçer, Melih, İ. Bakır, C. Başaran, Sakalak, Hüsamettin Güreli, Zeki Gökışık, İlhami Polater, Şakir Baruer, Zeki Yumuk, Ali, İskender, Muhittin Özkap.

Çarşamba günü Şeref stadında yapılacak maçlar:

İstanbul Erkek mektepleri futbol lig heyeti başkanlığından: Sanat O. Taksim L. saat 14 hakem B. Uluöz, İstiklâl - Pertevniyal saat 15,15 hakem B. Uluöz.

Çarşamba günü Eminönü Halkevi salonunda yapılacak maçlar: Kız öğretmen - Işık saat 14 hakem S. Açıköney, Erenköy L. - İnönü L. saat 14,30 hakem S. Açıköney, Kandilli L. - Boğaziçi L. saat 15 hakem S. Açıköney

KUŞ BAKIŞI:

Yeni ihtiralar!

Harpler daima yeni silâhların keşfedilmesine sebep olur. Bunun için muharebe başlayınca her tarafta hususî bürolar teşkil edilir. Bu bürolar muharebeyi çabuk bitirecek yeni ve tesirli vasıtalar keşfedenlerin müracaatlerini tedkik eder, bunların içinde hakikaten istifade edilebilecek şeyler varsa tecrübesini yapar. Keşif bürolarına herkes yazı ile müracaat edebilir. Bu hususta ihtisas aranmaz.

1914 - 1918 harbi esnasında İngilterede bu büroya binlerce müracaatte bulunulmuştu. Bunların çoğu akla, hayale gelmiyecek garip şeylerdi. Yeni harpte de keşif bürosu kurulmuş ve müracaatleri kabul etmeğe başlamıştır. Bu defaki müracaatler arasında, gariplik noktasından geçen harptekileri gölgede bırakacak şeyler vardır. Bunlardan birkaçını yazıyoruz:

1 — Bulutları dondurup buz haline getirecek bir müstahzar keşfettim. Bu kalın buz tabakası üzerine tayyarelerle tayyare dafii toplar naklederek yerleştirmek ve düşman tayyarelerine ateş etmek kabildir.

2 — «Bir siyah, şua'» buldum. Bu şua' geceleri ayın ışığını örtmekte ve ortalığı simsiyah yaparak gece uçuşlarını imkânsız hale getirmektedir.

3 — Keşfettiğim makine sunî şimşekler yapıyor. Bu şimşekler tayyare pilotlarının gözlerini âdeta kör etmekte, hiçbir şey görmelerine imkân bırakmamaktadır.

4 — Tahtelbahirleri arayıp bulmak için martılardan istifade etmek kabildir. Martıların talim ve terbiye gördükten sonra bu işi mükemmelen becerebileceklerine kannat getirdim.

5 — Hücuma geçileceği zaman, düşman güllelerinin açtığı çukurları kapamak üzere içinde çakıl dolu bir gülle keşfettim. Bu gülle sayesinde piyade çukurları kolayca aşabilecektir.

Amerikadaki fennî keşifler dairesine yapılan müracaatler bunlardan daha gariptir. Pittsburg şehrinde Klager ve Poth isminde iki kişi havaya çelik zincirler fırlatacak bir gülle keşfettiklerini iddia ediyorlar. Bu zincir parçaları düşman tayyarelerinin pervanelerine takılarak bunların hareketine mani olacak ve tayyarenin düşmesini intac edecekmiş!

Bir başka mucid de zırhlıların üzerine konacak muazzam vantilâtör şeklinde bir âlet keşfettiğini bildirmiştir. Bu âlet düşen bombaları çekerek merkezden uzaklaştırma hassası mucibince denize atacakmış!

Bir üçüncü müracaat de şudur: Hususî vapurlara tahtelbahirleri denizin dibinden çekecek çok muazzam miknatisler konması, bu suretle bunların faaliyetlerine nihayet verilmesi!...

Bu şeytanî ihtiraların yanında Arşimede atfedilen «gemileri yakan aynalar» çocuk oyuncağı gibi kalıyor!

Amerika İngiltereye yiyecek gönderecek

Vaşington 18 (A.A.) — Dün beyaz sarayda B. Roosevelt'in riyasetinde yapılan mühim toplantıya ziraat nazırı B. Wickard'ın da iştirak etmiş olması İngiltereye verilecek yiyecek maddeleri meselesinin görüşülen mevzular arasında bulunduğuna ihtimal verilmektedir.

İçtimadan sonra B. Wickard bir gazeteciye şunları söylemiştir:

«İngilterenin müdafaası için gıda maddelerine de büyük bir ihtiyaç olduğuna kaniim. Fakat en ziyade muhtaç olduğumuz şey bu yiyecekleri nakledecek olan vapurlardır.»

Bu meselenin dün âyanda müzakere edildiği bildirilmektedir.

Girid adası şarkî Akdenizin anahtarıdır

Bu adayı elinde tutan devlet kuvvetli bir donanmaya ve havacılığa da malik olursa şarkî Akdenize kuş uçurtmaz

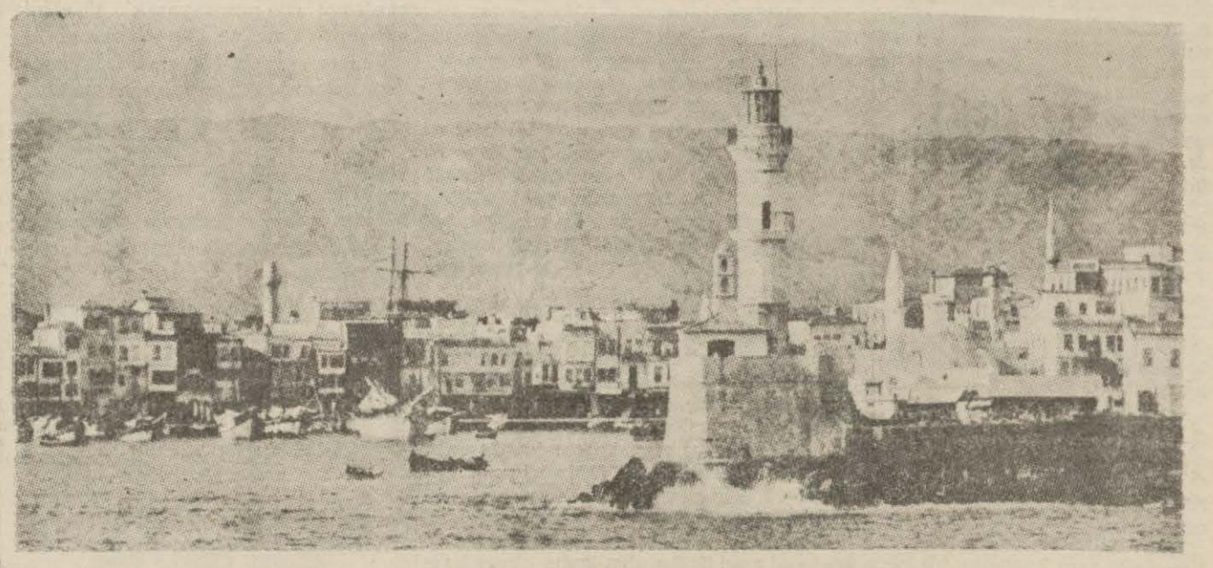

Girid adasında Hanyadan bir görünüş

İtalya, Yunanistana harp ilân ettikten sonra İngilterenin Akdenizin hemen hemen ortasında kâin olan Girid adasına asker çıkararak orasını, bahrî ve havaî bir üs ittihaz etmesi Orta ve Doğu Akdenizde vaziyetlerini fevkalâde kuvvetlendirmiş, İtalyanların Oniki adadaki üslerini ayrı bir hale koymuştur.

Girid, Orta Akdenizde büyük bir adadır. Mesahai sathiyesi 8618 kilometre murabbaı olup nüfusu 400 binden fazladır. Girid, Akdenizde garptan şarka doğru 140 kilometre uzamaktadır. Yunan idaresinde bulunan Girid adası, Kandiye, Hanya, Resmo, Lâsiti vilâyetlerine ayrılır.

Girid sahillerinde deniz pek derin olup, ekser yerlerde 1,000 metreyi buluyor.

Giridin cenup sahilinde Aspra Vuna denilen üç dağ silsilesi uzamaktadır. Bunların en yüksek tepesi 2,470 metre yüksekliğinde bulunan Psiloriti (diğer ismi İda) dağıdır.

Girid, pek eski bir medeniyetin merkezidir. Milâddan dört bin sene evvel Akdeniz havzasında başlayıp birbirini takip ve inkişaf eden dört medeniyetin en eskisi Girid, yahut Minos medeniyetidir. Minos medeniyetinin merkezi, Knosos şehri idi. Otuz beş sene evvel İngiliz âsarı âtika mütehassısı B. Evans tarafından yapılan kazılarla meydana çıkarılan eski Knosos şehri, Kandiye şehrinden otomobille 25 - 30 dakika mesafededir.

Akdenizin bu büyük adası, Yunanistanın en verimli ve en zengin vilâyetlerini ihtiva eder. Adada üzüm, zeytin, hububat, portakal, mandalina, limon, kitra ve her nevi meyvalarla hububat yetişmektedir. Giridin en büyük şehirleri olan Kandiye, Hanya, Resmo adanın şimal sahillerinde kâindir.

Fakat Giridin asıl ehemmiyetini teşkil eden şey ne çok eski medeniyeti, ne toprağının verimliliği, ne de ikliminin letafet ve mutedilliği değil, sevkulceyşî vaziyetidir.

Girid, coğrafî vaziyeti itibarile Şarkî Akdenizin anahtarı mesabesindedir. Bu adayı elinde tutan devlet, kuvvetli bir donanmaya ve havacılığa da malik olursa, Şarkî Akdenizde kuş uçurtmaz. Giride bu müstesna sevkulceyşî vaziyeti temin eden cihet, gerek Oniki adaya, gerek Yunanistana ve gerek Süveyş kanalına ve Afrikanın şimal sahillerine yakınlığı, dünyanın en büyük donanmasını ferah ferah istiap edecek ve üç taraftan dağlarla muhat bulunan Suda körfezidir.

Girid adası sahillerinin uzunluğu 245 ve genişliği de 12 - 45 kilometre olduğunu söylemek müstesna sevkulceyşî vaziyeti hakkında bir fikir vermeğe kâfidir.

Girid adası Rodostan, tayyare ile 20, ve İtalyanların Oniki adada en büyük bahrî ve havaî üssü olan Leryozdan 25 dakikalık mesafededir.

Giridin Avlonya ile arası 550, Süveyş kanalına mesafesi 500, Draç ile arası 640 ve Brendiziye uzaklığı 630 kilometredir. Bugünkü seri tayyareler, bu mesafeleri âzamî bir saat, bir saat bir çeyrekte ferah ferah katedebilirler.

Girid adası, gerek Libyada ve gerek Arnavutluktaki harekât için ayni faydaları temin eder.

Geçen eylûlde, İtalyanlar, Mısıra doğru ilk taarruz hamlelerini yaptıkları zaman İngiliz tayyareleri,

Girid adasının şarkî Akdenizdeki vaziyetini gösterir harita

Marsa Matruhtan Sirenaikte İtalyan üslerine varabilmek için 350 kilometrelik mesafe katetmeğe mecbur bulunuyorlardı. Halbuki Giridden İngiliz tayyareleri ayni yere varmak için yalnız 200 kilometrelik bir mesafe katetmeleri kâfidir.

Girid şimalde ve cenupta birçok limanları ihtiva ediyor. Fakat en mühimmi, büyük donanmaların ve dratnotların demirlenmesine fevkalâde müsaid beş büyük ve suları derin körfeze malik bulunmasıdır. Bu körfezlerin en mühimmi yukarıda söylediğimiz Suda körfezidir.

Hanyadan 20 - 25 dakika mesafede kâin olan Suda körfezi, İtalya Yunanistana taarruz ettiğinden beri, Akdenizde bulunan İngiliz filosunun üssülharekesi olmuştur. Suda körfezi, hem çok derin, hem de yüzlerce harp gemisini istiap edecek bir büyüklüktedir. Bu körfezin diğer bir meziyeti de üç taraftan yüksek dağlarla muhat bulunması ve bu suretle hava taarruzlarından kolaylıkla korunabilecek evsafı hâiz olmasıdır.

İtalyaya yakınlığı dolayısile sık sık hava hücumlarına uğrayan Malta üssünden devamlı bir surette istifade edemiyen İngiliz filosu, Girid adasında, Akdenizin ortasında muhtelif harp sahalarına çok yakın ve Maltadan daha emin ve daha müsaid bir üs bulmuştur.

Giridin Şarkî Akdenizde müstesna sevkulceyşî vaziyetini anlamak için meşhur Yunan filozofu Aristonun milâddan 330 sene evvel söylediği şu sözleri zikretmek kâfidir:

«Minosun niçin denizlere hâkim olduğunu anlıyorum». Malûmdur ki, milâddan 4,000 sene evvel terakki ve inkişaf etmiş olan Girid medeniyeti zamanında, orada teşekkül etmiş olan hükûmetlerin krallarına Minos derlerdi.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

"IBERİK„ KELİMESİ

İberik yarımadasında yaman bir fırtına olmuş.

İspanya ile Portekizin bulunduğu arazi sahasına bu ismin verilmesine sebep, bu yarımadanın eski sakinlerine İber'ler denilmesidir.

İber'ler, garbî Avrupada tarihin bahsettiği ilk ahalidir.

Bunların dilleri, ırkları ve diğer ârî kavimlerle münasebetleri hakkındaki malûmat pek müphemdir. Fakat Milâttan on beş asır evvel Finikelilerle ticarete giriştikleri tesbit olunmuştur. Bunlar İspanya sahillerine yerleşmişlerdi.

İhtimal ki müteakip asırlarda Fransanın Rhône ve İtalyanın Po vadisine yayıldılar; Sicilyaya da geçtiler. Coğrafya tâbirlerinden bu neticeler çıkarılıyor.

Gaule havalisinin maruz kaldığı istilâlar dolayısile İberlerin yayılmaları Milâdın altıncı asrında durdu. Evvelâ Ligure'ler gelerek İber kavmini ikiye ayırdılar; yarısını İspanyada, yarısını İtalyada bıraktılar. Sonra Kelt'ler geldiler. Onlar da İberleri bugünkü Fransanın arazisinden attılar ve ancak Pireneler civarında yaşamalarına müsaade ettiler.

Romalılar İspanyayı istilâ ettikleri sırada, İber'ler, diğer kavimlerden vazıh surette ayrı olarak hâlâ buralarda bulunuyorlardı.

Birçok küçük monarşiler ve küçük cümhuriyetler halindeydiler. Aralarında kimi ziraatle, kimi de madencilikle uğraşıyordu. Bahsi geçen devletciklerden en medenisi aşağı Endülüsteki Turdetan devletiydi. Bunların yazılmış kanunları, tarihî ananeleri, millî menkıbeleri vardı.

En muhariplerde eski Kastil'deki Cantabr'lardı. Bunlar da Romalılara karşı mukavemetlerile temayüz ettiler. Müteakip asırlarda İber'lerin ne oldukları anlaşılamamıştır. Bunlar başka kavimlerle ihtilât etmişlerdir. Kendilerinin Vascon ve Baskların ecdadı oldukları iddia edilir.

Sahte senedle sahtekârlık

Kızılay merkezi umumisi muhasebe veznesinde müstahdem iki memurun vezne evrakı üzerinde tahrif ve sahte sened tanzimi suretile bir miktar parayı zimmetlerine geçirdikleri tedkik neticesi anlaşılması üzerine, bu memurlar Cümhuriyet müddeiumumiliğine tevdi edilmiş ve tevkif olunarak haklarında takibata başlanmıştır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Komşunun ahçısı

Emin elindeki ince zinciri işaret parmağının etrafında döndüre döndüre pencereye yaklaştı. Tembel tembel esneyerek sokağı seyre başladı. İşte tam bu sırada karşıki evin kapısı açıldı. Komşusunun iri yarı hizmetçisi elinde bir tepsi olduğu halde dışarıya çıktı. Emin şimdi baştan ayağa kadar dikkat kesilmişti. Tepsiye baktı. Karşıki komşusu gene börek yaptırmıştı. Hizmetçi onu fırına götürüyordu.

Emin olduğu yerde yutkundu. Çünkü genç adam hamur işini pek severdi. Bugünkü insanların ekserisinin aksine olarak midesinden, barsaklarından hiç bir şikâyeti yoktu. Bunun için perhiz filân bilmezdi. Hayatta en çok sevdiği şey de hamur işleri idi. Baklavalara, böreklere, gözlemelere bayılırdı. Fakat son zamanlarda, her vakit gittiği lokantada da ağız tadile bir baklava, börek yiyemiyordu. Çünkü gittiği lokantanın sahibi ahçısını değiştirmişti. Eskiden gayet güzel baklava yapan ihtiyar ahçı artık çalışamıyacak bir çağa gelmişti. Genç ahçısı ise hamur işlerinde hiç de muvaffak olamıyordu. Hattâ kendisinden lokanta sahibi bile memnun değildi. Kaç kere Emine:

— Hamur işinde üstad denilecek ahçı kalmadı bayım... Nerede o baklava sanatkârları? Nerede o börek üstadları? Genç ahçılar hamur işinde nafile... Zaten hamur işi de gözden düştü ya... diye şikâyet etmişti.

İşte vaziyet böyle iken Eminin oturduğu evin tam karşısına bir genç kadın taşınmıştı. Bu zayıf, gayet zarif, uzun boylu, giyinişi ve hareketleri itibarile pek züppe tesirini uyandıran bir kadındı. Güzeldi.

Hani meşhur bir filozof: «Bana yediğin yemeği söyle, sana nasıl bir insan olduğunu haber vereyim...» der. Karşıki komşusunu gördükten sonra artık Emin filozofun bu sözüne inanmaz olmuştu.

Çünkü karşıdaki genç, güzel kadın o kadar ince yapılı idi, öyle kopacakmış gibi bir hali vardı ki, kendisinin ağır hamur tatlılarına, böreklere, baklavalara düşkün bir insan olduğunu katiyen tahmin edemezdi.

Onu gören tatlı olarak kompostodan başka bir şey yemediğini sanırdı. Halbuki işte o tepsi tepsi su böreklerini, o baklavaları, o kadaifleri yaptıran hep bu züppe tavırlı, ince belli, zarif, çıtkırıldım kadındı.

Emin kendi kendine:

— Şu insanların görünüşlerine, dış manzaralarına katiyen aldanmamalı... Ben bu kadını tanımasaydım ve bir yerde görseydim, bana bir arkadaşım: «Bu kadın hamur tatlılarını, hamur işini çok yer mi?» diye sorsaydı hemen şöyle cevap verirdim: «Katiyen... Bu kadın hamur işlerini ağzına bile sokmaz.» Hattâ bu mesele üzerinde para bahsine bile tutuşur, tabii kadının dilim dilim baklavaları, parça parça börekleri gövdeye indirdiğini görünce şaşırır kalırdım. Bu kadının mide arzuları ile görünüşü arasında ne büyük fark var...»

Emin böyle kendi kendine mırıldanırken karşıki evin açık penceresi önünde genç, güzel bir kadın belirdi. İşte Eminin komşusu bu idi. Hergünkü gibi gayet zarif giyinmişti.

Evleri oldukça biribirlerine yakındı. Pencereden pencereye bakarken bazen göz göze geliyorlardı. Emin çirkin bir delikanlı değildi. Hattâ kadınlar onu pek dikkate değer bir insan addederlerdi. Emin karşıki komşusunun kendisine karşı hiç lâkayıd olmadığını hemen anlamıştı.

Eğer genç adam istemiş olsaydı bu zarif, bu güzel kadınla kendi arasında pekâlâ bir arkadaşlık kurabilirdi ve bu çok hoş, çok güzel birşey olurdu.

Lâkin Eminin maksadı başka idi. O mide işini, gönül işine tercih ediyordu. Bunun için delikanlıyı karşıki güzel, zarif komşusundan ziyade, onun iri yarı ahçısı alâkadar ediyordu. O tepsi tepsi baklavaları, börekleri yapan ahçı kadın!...

Ah onu bir kandırıp da yanına alabilseydi, işte o zaman hayatta en mühim zevklerinden birini, istediği gibi yerine getirebilecekti.

Fakat bazen de genç adam gönlünün sesini dinlemiyor değildi. Bu ses ona:

«Sen ne pisboğaz adamsın yahu... Hayatta midenden başka zevkin yok mu? Bak şu genç kadın, güzel komşun en nefis baklavadan daha tatlı, fırından henüz çıkmış bir tepsi börekten daha sıcak değil mi? Vaz geç bu boğaz zevkinden. Sonra mide fesadına uğrarsın... Ahçısını kandıracağın yerde onun güzel hanımı ile alâkadar ol» diyordu. Fakat gönlü sesini keser kesmez bu sefer midesi Emine şunları söylüyordu:

«Behey apdal... Aşk dediğin şeyden şimdiye kadar kim mesud olmuş ki... Kim ondan tam bir saadet bulmuş... Meşhur aşk şiirlerini şöyle bir tedkik et... Hepsi «ah» tan, «of» tan ibarettir. Hattâ âşıklar «visal» zamanlarından bile şikâyet etmişlerdir. Vazgeç sen sevgilinin mercan dudaklarından ve kara gözlerinden... Ye böreğini, yut baklavanı be budala... Karşıki komşunun baygın gözlerine kapılacağına ahçısını kandırmağa bak...»

İşte Emin midesi ile gönlü arasında kalmıştı. Hangisinin arzusunu yerine getireceğini bir türlü bilmiyordu. Nihayet midesinin sözleri galip geldi. Hayatta güzel kadın çoktu, fakat mahir ahçı bulmak müşküldü. Bunun için iri yarı ahçı kadını kandırmağa karar verdi. Bu da Emin için pek güç oldu. Bir gün fırından dönerken ahçı kadınla konuşmak muvaffakıyetini gösterdi. Ona doğrudan doğruya fikrini açtı. Zaten ahçı kadın birçok kapı değiştirmiş, bu işin kurdu, «Kirk ev kedisi» tabir edilen cinstendi.

Emine:

— Üç lira daha fazla verirsen size gelirim... dedi.

Emin tereddüd etmeden cevap verdi:

— Peki... Sana oradan aldığından 3 lira daha fazla veririm!...

Ertesi gün, ahçı kadın bohçası koltuğunda Eminin evine gelmişti. Genç adam bu işten vicdan azabı da duymaz değildi. Çünkü bundan sonra güzel komşusu kendisinden nefret edecekti. Ahçısını ayartan adama belki de düşman olacaktı. Lâkin yiyeceği baklavalar, börekler Emini teselli ediyordu.

Daha ertesi günü ahçı kadına:

— Haydi bakalım, dedi, kollarını sıva da, bana bir hamur tatlısı yap...

Ahçı kadın omuzlarını kaldırdı, cevap verdi:

— Ben hamur işi bilmem... Et ve sebze yemeklerini bilirim...

Emin, dehşet içinde:

— Ya o fırına giden tepsi tepsi börekler, baklavalar...

— Onları bizim hanım kendi yapardı. Bana el sürdürtmezdi.

Emin, şimdi:

— Ah ne bilirdim; o züppe tavırlı kadının, manikürlü parmakları ile oklava elinde, hamur tahtası üzerinde yufka açacağını nasıl tahmin edebilirdim.... diye dövünüp duruyor....

Hikmet Feridun Es

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Senelik: 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

Muharrem 22 — Kasım 104

	İm.	Gü.	Öğ.	İki.	Ak.	Yat.
S.						
E.	11.26	1,04	7,41	9,38	12,00	1,31
Va.	6,12	7,52	13,28	16,25	18,47	20,67

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Köpekler konuşulan şeyleri anlar mı?

Köpeklerin muhakeme sahibi olduklarını gösteren birkaç misal

Sahibile yaşıyan köpek, efendisinin yaptığı hareketlerden anlar. Meselâ, avcı, av elbisesini giydiği ve av çantasını da omuzlıyarak tüfeğini eline aldığı zaman köpeği, ava gidildiğini anlıyarak, hiç emir beklemeden hemen sahibinin önüne katılır, sevine sevine ava gider. Kezalik bir bayanın evinde aynasının önünde tuvalet yaptığını ve sonra başına da şapkasını geçirdiğini gören küçük ev köpeği, sokağa gezmeğe çıkılacağını anlar ve koşarak kapının açılmasını bekler.

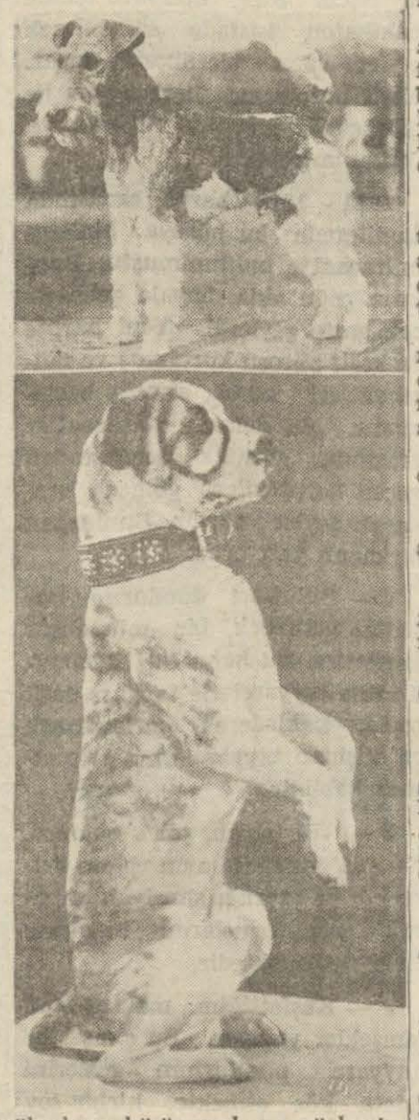

Köpeklerin akıllı ve muhakame sahibi olduklarını şu hâdiseler de gösterir ve bizi hayrette bırakır: Ayağı kırılan bir köpeği, bir baytar tedavi etmiştir. Bundan bir müddet sonra ayni köpek, ayağı incinen diğer bir köpeği, kendisini tedavi eden bu baytara getirmiş ve arkadaşının da tedavi edilmesini acı acı havlıyarak doktordan rica etmiştir.

Diğer bir Londra hastanesinde doktorlar, buna benzer şu hakikatle de karşılaşmışlardır: Hastaneye yakın bir kitapçının iki iri köpeği varmış. Her gün bu köpekler, elleri, yüzleri kanlanmış veya ayağı kırılmış insanların hastaneye getirildiklerini ve sonra bunların hastaneden çıktıklarını görürlermiş. Nihayet köpekler, hastanenin yaralıların tedavi edilmesine mahsus yer olduğunu anlamışlardır. Bir gün bu köpekler, tedavi edilmesi maksadile hastaneye ayağı kırılmış bir dişi köpek getirmişler ve yaralıyı ameliyat masası başına kadar sevketmişlerdir.

Köpek, anlayış kabiliyetinden maada, kendisine muhafaza için havale edilen şeyi de bütün sadakatile korur ve verilen hizmeti hakkile yapar. İcabında bunun uğrunda kendisini de feda eder. Çünkü bu sadakatile o, sahibinin sevgi ve himayesini kazanacağını bilir. Jütlandlı bir çiftçi, patates ektiği tarlasına bekçi olarak köpeğini bırakmıştır. Köpek gece gündüz tarlanın etrafında koşarak hiç kimseyi ve hiçbir hayvanı tarlaya sokmuyor, hiçbir kuşu da kondurmuyormuş. Sahibi bir gün, köpğinin anlayış hissini ve sadakatini denemek için köpeği yanında iken, arkadaşına, mahsus: «Zannedersem, bir inek patates tarlasına girdi!» demiştir. Köpeği o anda yerde yatıp uyukluyormuş. Muhavereyi duyunca hemen yerinden fırlamış, tarladaki evin taraçasına çıkarak yüksekten bütün tarlayı gözlemiş, ineğin tarla içerisinde olmadığını görünce, gitmiş ahıra da bakmış ve ineği orada bağlı görmüştür. Bundan sonra tekrar sahibinin yanına gelip yatmıştır.

Birkaç gün sonra sahibi tekrar arkadaşına: «İneğin patates tarlasına girdi» demiş. Köpek gene taraçaya çıkmış, oradan da ahıra inmiş, ineği yerinde bulmuş ve aldatıldığını anlıyarak gelip sahibinin yanına oturmuştur.

Sahibi üçüncü defa da köpeği ayni suretle aldatmak istemiş, ineğin tarlaya girdiğini söylemiş. Fakat köpek, yalnız hafifçe başını kaldırmış, kulaklarını dikmiş ve kuyruğunu sallıyarak, sanki: «Beni aldatıyorsunuz...» demek istiyerek yerinden kalkmamıştır.

Tıbbî müsamere

Haydarpaşa askeri hastanesinde ikinci tıbbi müsamere dün verilmiştir. Toplantı başhekim albay Dr. Zahid Tolun'un reisliği altında yapılmıştır. Dahiliye asistanı Dr. Ziya Göğem pnömonide ultraseptyl ve miri dilatasyonu; bevliye mütehassısı Dr. Sadettin Tosun kadip sui teşekkülleri ve sünnet hataları hakkında tebliğ yapmışlar ve hastalarını takdim etmişlerdir.

Münakaşalara Dr. Zahid Tolun, Dr. Raif Sirer, Dr. Salâhaddin Yakal, Dr. Sadettin Tosun, Dr. Sedat Altuğ, Dr. Şükrü Anaay, Dr. Hamdi Ergene, Dr. İsmet Uluğ, Dr. Nuri Beger, Dr. Rüştü Bilge, Dr. Turgut Aktürk, Dr. Reşad Uluğ, Dr. Mustafa Etil iştirak etmişlerdir.

ANKARA RADYOSU

19 şubat çarşamba öğle ve akşam

12,30: Program, 12,33: Hafif şarkılar, 12,50: Ajans haberleri, 13,05: Muhtelif türküler, 13,20: Salon orkestrası, 18,03: Dans müziği (Pl.), 18,30: Konuşma (dış politika havadisleri), 18,45: Çocuk saati, 19,30: Ajans haberleri, 19,45: Geçid programı, 20,15: Radyo Gazetesi, 20,45: Fasıl heyeti, 21,10: Konuşma, 21,25: Türkçe film şarkıları, 21,45: Riyaseticümhur bandosu, 22,30: Ajans ve borsa haberleri, 22,45: Dans müziği (Pl.), 23,25 Yarınki program.

20 şubat perşembe sabahı

8: Program, 8,03: Ajans haberleri, 8,18: Hafif parçalar (Pl.), 8,45: Ev kadını.

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 44 — Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

— Fakat, benim böyle şeylerden haberim yok. Ben herkesle arkadaş gibi konuşuyorum.

— Tuğcu Ahmed seni — her yerde— delice sevdiğini söylüyor. Sen de her zaman onunla beraber geziyorsun! Bunu inkâra lüzum var mı?

— Hayır. Hepsi yalan. Ben kimseyi sevemem... Onun da beni sevdiğine inanmam. Çünkü bana hiç bir gün böyle bir şeyden bahsetmemiştir. Hem, ben onun başka bir sevgilisi olduğuna kanîim. O bana, her zaman sevgilisinden bahseder dururdu.

Köse Mahmud güldü:

— Onun senden başka sevgilisi yoktur. Benim sözüme inan. Saide! O seni aldatıyor. Günün birinde padişah seni ona verirse, öldün, mahvoldun demektir!

— Padişah böyle işlere de karışır mı? Ben evlenecek olsam, varacağım erkeği kendim seçerim. Bu mesele için memleketimde babamın reyini bile sormağa lüzum görmedim.

Saidenin canı sıkılmıştı. Yağmur olanca şiddetile devam ediyordu.

Köse Mahmud:

— Haydi, boş yere ıslanma! dedi - atını sür... Karargâha koş.

Saide atını sürdü:

— Yardımınıza teşekkür ederim. Bu fedakârlığınızı unutmıyacağım, Mahmud bey!

***

Çelebi sultan Mehmedin bacağı inciniyor

Saide, ordu konak mahalline gelir gelmez atı bir askere verdi... Tekrar Köse Mahmud beye gönderdi. Bundan sonra bir çadıra girdi. Kocuğunu çıkardı, silindi. Ve yağmur durunca Tuğcu Ahmedi aradı.

Baltacılardan biri:

— Tuğcu, padişahın çadırındadır, dedi, çok lâzımsa gidip çağırayım?

— Hayır. Çıktığı zaman görüşürüm.

— Çabuk çıkacağını zannetmem. Zira padişahın ayağı burkuldu.

— Ne dedin... Padişah rahatsız mı?

— Evet... Yağmura tutulmuş. Çadıra doğru kaçarken düşman... Ayağı burkulmuş. Fena halde sancıyormuş.

— Peki amma, Tuğcu ne diye padişahın çadırında duruyor?

— Padişahı düştüğü yerden kaldırıp kucakla çadırına getiren odur. Tuğcu böyle inciklerden de çok iyi anlar. Şimdi efendimizin bacağını uğuşturmakla, ilâçlamakla meşgul.

Saide hiddetinden dudaklarını ısırıyordu. Bir hayli geklemiş, fakat o gün Tuğcuyu bir türlü görememişti.

Saide çadırda otururken düşünüyordu:

— O bana mütemadiyen bir sevgiliden bahseder dururdu. Demek ki, beni seviyormuş! Lâkin buna inanmak aptallık olmaz mı? Ben de sevilecek, hoşa gidecek bir kadın mıyım? Babam bana: «Seni alacak erkek mutlaka kör olmalı!» derdi. Çok doğru söylerdi. Ben Tuğcuyu güreşte yendim. Yenilmiş bir erkekle ben nasıl evlenebilirim? Köyümüzün eski bilginlerinden biri, birkaç yıl önce bana: «Kızım! Sen ancak, seni yenebilecek bir erkekle evlenirsen, mesud olursun!» demişti. En doğrusunu o söylemiş. Ben gözü kör bir erkekle evlenemem. Fakat, beni yenen bir erkeğe boyun eğebilirim. Tuğcu, benim serçe parmağımla yere devrilen kof bir adamdır. Ben böyle cılız bir erkekle evlenirsem, onu sık sık döverim... Kavga ederse, derhal sırtını yere vururum. Hayır... Tuğcu bana koca olamaz.

Saide birdenbire kendi kendine gülmeğe başladı:

— Bu işte mutlaka bir yanlışlık olacak. Köse Mahmud bey, belki de Tuğcuyu çekemiyor... Ortaya böyle bir lâf atarak, onunla benim aramı bozmak istiyor. Ne olursa olsun, Tuğcu merd ve atılgan bir adamdır... İyi bir arkadaştır. Benim, Türk ordusunda böyle bir arkadaşa ihtiyacım vardır.

Bir aralık ayağa kalktı.. Okunu temizledi... Yayını çadırın direğine astı:

— Türklerin eline esir düştüğüm zaman, bir kürekçi bana: «Sakın evlenme! Evlendiğin gün öldün demektir Sen bir dişi kartala benziyorsun. Sana dövüşmek, akından akına koşmak, engin denizlerde dolaşmak yaraşır. Ne erkekle evlenirsen, ev kedisi gibi, ev beklemekten başka bir işe yaramazsın!» demişti. Köyümdeki bilginden ve babamdan daha doğru söyleyen bu kürekçi benim içimi aynada görür gibi görmüş. Ben hiç bir zaman ev kedisi, ev bekçisi olamam. Padişah Samsundan ayrılınca Bizans yolu ile Edirneye dönecek. Bana: «Bizansa seni de götüreceğim!» dedi. Hele bir kere o kâfir ilini de göreyim... Oradan Edirneye döndükten sonra, ne yapıp yapacağım, Akdenize gitmeğe çalışacağım. Hattâ Akdenize gitmenin yolunu bulamazsam, kaçmak suretile bu yolu bulacağım.

Saide bir müddet kendi kendine söylendikten sonra çadırın kapısından dışarıya baktı. Saatlerce yağan yağmurdan ortalık adamakıllı ıslanmış, her tarafı sular kaplamıştı. Açıkta kalan akıncılar iyice ıslanmıştı.

Tuğcu Ahmed hâlâ padişahın çadırından çıkmamıştı.

Saide padişahın maiyetindeki nöbetçilerden birine:

— Efendimiz iyileşmedi mi?

Diye sordu. Nöbetçi başını salladı:

— Bacağı çok sızlıyormuş. Şehirden bir çıkıkcı getirecekler. Belki o zaman ıztırabı diner.

— Demek ki, şimdiye kadar efendimizin ıztırabı dinmedi, öyle mi?

— Hayır.

Saide bir dakika tereddütle ayakta dolaştı. Sonra birden padişahın çadırına doğru yürüdü:

— Haydi git, çadırın kapısında duran Hızır beye söyle... Ben bu işten anlarım. Kabilemiz arasında bu inclikleri ben iyi ederdim. Efendimizin ayağını bir kere de ben göreyim.

Nöbetçi koştu. Hızır beye, Saidenin söylediklerini anlattı.

Hızır bey, Saideye seslendi:

— Haydi, gel bakalım. Bir kere de seni deneyelim. Samsunda çıkıkçı aratıyoruz. Biri gelinceye kadar, sen de bir gör...

Hızır bey çadıra girdi... Padişaha haber verdi.

Saide biraz sonra padişahın çadırına kabul edildi.

Çelebi Sultan Mehmed yatakta uzanmış yatıyordu. Tuğcu Ahmed, Çelebi Mehmedin ayağını oğmakla meşguldü. Birdenbire Saidenin geldiğini görünce sevindi.

Padişah, Saideye sordu:

— Sen incikten, çıkıktan anlar mısın?

— Köyümde bu gibi işlere ben bakardım. Hele bir göreyim...

Derhal yere eğildi. Padişahın yağlar içinde uzanmış, ve fazla oğmaktan şişmiş olan sol bacağının ayak mafsalını elile muayene etti:

— Kırık yok... Müsterih olunuz, şevketlim!

Dedi, Tuğcu bir kenara çekildi. Saide onun yerine geçti, kollarını sıvadı:

— Allahın inayetile şimdi ıztırabınız dinecek... Ve biraz sonra ayağınızın üstüne basarak yürüyeceksiniz!

Biraz da o oğuşturdu... Salladı... Çekiştirdi. Ve nihayet birdenbire — küt— diye bir ses duyuldu.

Saide sevinçle bağırdı:

— Geçmiş olsun, şevketlim! Çıkık, yerine girdi.

Çelebi Mehmedin gözleri birdenbire açıldı. İçine bir ferahlık çöktü ve saatlerdenberi çektiği ıztırab, sanki bıçakla kesilmiş gibi, birden durdu. Çelebi Mehmedin gözlerinin içi gülüyordu:

— Allah senden razı olsun, Saide! Beni bu ıztıraptan kurtardın.

Diyerek, genç kadının başını okşadı. Ve geniş bir nefes alarak sırt üstü yatağa uzandı.

— Biraz dinleneyim, çocuklar! Beni artık yalnız bırakınız.

Çelebi Mehmedin fazla konuşmağa vakti yoktu. Çok ıztırap çekmişti. Dinlenmeğe muhtaçtı. Çadırdan çıktılar.

Tuğcu Ahmed, Saideye döndü:

(Arkası var)

Tefrika No. 78

Kadının Zaferi

Müellifi: P. de Coulevain — Tercüme eden: (Vâ - Nû)

— Sakın ziyaretimle rahatsız etmiş olmıyayım?

Donna Vittoria, aceleyle:

— Asla efendim... Ne münasebet... Sizi görmekten bilâkis daima memnun olurum... Buyurun, oturun...

— Bu saatin samimî dostlarınıza has olduğunu biliyorum... Fakat soracak bazı şeylerim vardı da geçerken uğradım. Şayet kocamın buraya bugün geleceğini bilseydim bu işi kendisine havale ederdim.

Dora, bütün bu yalanların büyük bir tabiilikle ağzından çıktığına dehşetle şaşıyordu.

— İtizar etmenize lüzum yok efendim... Kapım açık olunca dostlarım ve dostlarımın dostları girebilirler... Bilhassa zevceleri...

Prenses bu sözleri, esrarengiz bir tebessümle söyledi.

— Evet, ben de böyle düşündüm... Fakat musikinizi sekteye uğrattım... Başka bir şey söylemez misiniz?

— Memnuniyetle...

Lelo, âvâre bir erkek şuursuzluğile:

— Cordigiani'nin, şu romansını bize tekrar söyleseniz...

Prensesin yüzünde bir ıztırap ifadesi belirdi. Asabiyetle:

— Hayır... Hiç bir şeye yeniden başlamamalıdır... İyisi mi gelin de size Monti'nin bir romansını söyliyeyim... Lâtif besteleri vardır...

Ve kadının ince parmakları tuşlar üzerinde dolaştı. Nazenin sesi güzel beste ve güfteyi söyledi. Salon aşk ve tatlılıkla dolu bir lâtif hava ile doldu.

Genç Amerikalı kadının kalbi «ihtiyar kadın» dediği bu prensesin karşısında gıptayla burkuldu. Rakibesi hâlâ pek cazipti. Şu ince profil; ense üzerine güzel bir itina ile inen bu kızıla boyanmış saçlar; buahenkdar hat...

Dora'nın gözleri kocasına çevrildi. Erkek, koltukta deminki halini almıştı. Gözleri kapalı olarak, müziği dinliyordu.

Erkekle Romalı prenses arasındaki ırk rabıtasını hissetti.

Hiddetli bir kıskançlıkla:

«— Anlaşılıyor... İkisi de aynı kandan!» dedi.

Donna Vittoria şarkısını bitirince, iki erkek onu hararetle alkışladı.

Marki Verga:

— Bu küçük musiki şiirindeki basit ve hakikî tehassüsleri ne güzel ifade ettiniz! - dedi.

Dora:

— Sizin tarzınızda söyliyen hiç kimseye raslamış değilim... — dedi. — İtalyada yaşadığım zamandan beri banjo çaldığımdan utanmağa başladım... Bu âlet bana ne iptidaî, ne zenci işi görünüyor...

Donna Vittoria, zarafetle cevap verdi:

— Öyle söylemeyiniz... Pek orijinal âlettir... Hele sizin çalışınız cidden lâtif...

— Gerçi benim karakterime uyuyor... Eline bir gitar alıp hassas şarkılar söylemeği kendime yakıştırmam... İnsan neyse öyle kalır...

Ve ilâve etti:

— Şimdi efendim, sizden ricam... Vaktile Battisto Varano isimli biri hizmetinizde bulunmuş... Onun hakkında malûmat almak istiyorum.

Lelo ayağa kalktı:

— Sizi bırakayım da ev işlerinden bahsedin... Benimle geliyor musun, Verga!...

Dora, hoşnutsuzlukla:

— Ay, beni beklemiyor musunuz?

— Hayır... Yürümek ihtiyacındayım... Eve yaya gideceğim...

— Nasıl isterseniz...

Erkek, bir an bile, bu komedinin hakikî mânasını anlamaktan geri kalmamıştı.

İki erkek salondan ayrılınca, prenses:

— Battisto hakkında ancak iyi şeyler söyliyebilirim! — dedi. — Hasta olan uşaklarımdan biri yerinde üç ay müddetle evimde çalıştı. Kendisinden pek memnun kaldım. İyi insandır.

— Pekâlâ öyleyse... Benim de hoşuma gittiydi zaten...

— İtalyan hizmetkârlardan hoşlanıyor musunuz?

— Evet, ince, zeki ve sadık insanlar.

— Tabiî...

— Esasen maiyetimdeki adamlardan memnunum... Amerikalı hanımlarından bir nevi korkuları var... Fakat benim de Sakson huşunetim onların mülâyimliği önünde eriyor... Ekseriya yakışıklı insanlar arasından uşak, hizmetçi seçiyorum... Bu hasletlerile de beni büsbütün teshir ediyorlar...

Bunu hiçbir fena manaya çekilmiyecek basit bir tarzda söylemişti.

Prenses:

— Demek güzel insandan pek hoşlanırsınız? - diye sordu.

— Evet...

Dora, muzafferane bir ifadeyle:

— İsbat da ettim... - dedi.

Kocasının şekil ve şemaili hakkında yaptığı bu telmih pek kibarane değildi. Fakat genç kadın intikam almak arzusile için için yanıp tutuşuyordu.

Maksadına da her halde erişti. Zira Donna Vittoria'nın kirpikleri yaralı kuş kanatları gibi çırpındı.

İnce dudaklarında istihfaf ve istihza ile:

— Cidden, isbat ettiniz... Öteden beri Sant' Anna'nın Amerikalı kadınlar arasında muvaffakıyeti vardı.

Kontes, neşeli neşeli:

— Hayret etmem... - dedi.

Sonra, yerinden kalkarak:

— Bu saatte sizi rahatsız ettiğimden dolayı beni af buyurunuz. Battisto'ya derhal cevap vereceğimi söylemiştim de... Tavsiyeniz üzerine kendisini tutacağım... Yarın bayan Swift'in çayına gelecek misiniz?

Prenses himayekâr bir tavırla:

— Evet bu kozmopolit toplantıları gittikçe hoşuma gidiyor... Enteresan şeyler... Yerimden kımıldamaksızın bu suretle Amerikan sosyetesile tanışmış oluyorum... Hâleti ruhiyemizin, huylarımızın, ayrılığını görerek hayretlere düşüyorum... Ayni kürei arzın insanları değiliz sanki...

Genç kadın da bu sözlere içerledi. Kocasına ruhan yabancı olduğunu ihtar etmeleri hoşuna gitmedi.

mezdi.

(Arkası var)

Meriyete giren koordinasyon heyeti kararları

Iaşe teşkilâtı için Ticaret Vekâleti emrine 160,000 lira verildi

Petrol ve ticaret ofislerinin merkezi İstanbulda olacaktır. Bilumum hakikî ve hükmî şahıslar elindeki arpa ve yulaf fiatleri de tespit edildi

Ankara 18 (Telefonla) — Millî korunma kanununa istinaden memleketin iaşe işlerinin muntazam idare ve mürakabesile mükellef olmak üzere Ticaret Vekâletine bağlı bir iaşe teşkilâtı kurulmasına dair olan koordinasyon heyetinin kararı bugünkü Resmî Gazete ile neşrolunarak meriyete girmiştir. Bu karara göre memleketin iaşe işlerinin tanzim, idare ve mürakabesile mükellef olmak üzere Ticaret Vekâleti iaşe teşkilâtı) Ticaret Vekilinin emri altında bir müsteşarla, bir müsteşar muavininden ve iaşe işbirliği heyeti, iaşe umum müdürlüğü, fiat mürakabe müdürlüğü, matbuat, muhasebe ,zat işleri, levazım, evrak, dosya ve şifre servisleri ve vilâyet teşkilâtından terekküp edecektir.

Ticaret Vekâletine bağlı toprak mahsulleri ofisi, petrol ofisi ve ticaret ofisi ile ileride ayni maksadla kurulacak teşekküllerin Vekâletteki işleri iaşe müsteşarlığınca görülecektir.

İaşe işbirliği heyeti Millî Müdafaa, Maliye, İktisad, Münakalât ve Ziraat Vekâletleri mümessillerile Ticaret Vekilinin tensip edeceği iaşe daire âmirlerinden mürekkep olacak ve bu heyet iaşe işlerinin görüşülmesinde alâkalı Vekâletlerle irtibat, tatbikatta sürat ve elbirliği teminile muvazzaf bulunacaktr.

İaşe müsteşarı, heyetin reisi, iaşe teşkilât âmirleri de tabiî âzasıdır. İaşe umum müdürlüğü memleketin iaşe ihtiyaçlarının icabettirdiği şekilde ithal, ihraç, stok ve tevzi işlerile, istihlâki tanzim ve tedvir edecek umum müdürlük, ihtiyaçlar, ofisler ve nakliyat şubelerinden mürekkep olacaktır.

Fiat mürakabe müdürlüğü iaşe maddelerine müteallık fiatlerin ve icabında muhtelif ticaret ve sanayi zümrelerinin âzamî kârhadlarının esaslarını hazırlayıp mürakabe edecek, hayat pahalılığının seyrini tedkik eyliyecektir.

İaşe teşkilâtının vilâyetlerdeki işleri Vekâletin vilâyetler teşkilâtı ve bu husus için kurulmuş ve kurulacak sair teşkilât tarafından görülecektir. Bu teşkilâtın muhtelif masrafları için 1 şubat - 31 mayıs 1941 tarihli dört aylık devreye münhasır ve karşılığı olmak üzere Ticaret Vekâleti emrine 160000 lira verilmiştir.

Petrol ofisi

Ankara 18 (Telefonla) — Millî korunma kanununa istinaden Ticaret Vekilliğine bağlı hükmî şahsiyeti haiz bir petrol ofisi kurulmasına ve bu ofise 5 milyon lira kadar bir sermaye verilmesine dair olan koordinasyon heyeti reisliğinin kararı bugünden itibaren meriyete girmiştir.

Petrol ofisi, halk ve millî müdafaa ihtiyaçları için lâzım olan her türlü petrol ve müştaklarını satın almak ve satmak, memleket haricinden satın aldığı petrol ve müştaklarını ithal etmek, memleketin muhtelif mahallerinde petrol ve müştakları stokları vücude getirmek, bütün petrol müştaklarının fiatlerinin tesbiti ve tevziatını tanzim etmek işlerile meşgul olacaktır. Ofis, lüzumunda ve imkân nisbetinde tasfiyehaneler tesis ve Ticaret Vekâletinin müsaadesi ile memleket içinde ve dışında lüzum gördüğü yerlerde teşkilât ypacaktır.

Bir umum müdürlük ile idare edilecek olan petrol ofisinin merkezi İstanbuldadır.

Ticaret ofisi

Ankara 18 (Telefonla) — Halk ve millî müdafaa ihtiyaçları için lüzumlu olan iaşe maddelerile malzemesinin alım ve satım işlerile meşgul olmak üzere Ticaret Vekâletine bağlı hükmî şahsiyeti haiz bir ticaret ofisi kurulmasına ve bu ofise 5 milyon liraya kadar sermaye verilmesine dair olan koordinasyon heyeti kararı bugün meriyete girmiştir. Ticaret ofisi her türlü iaşe madde ve melzemesini satın almak, satmak, bu hususta icaeden ithalât ve ihracatı yapmak ve memleketin muhtelif mahallerinde stoklar vücude getirmek veya bu işleri mevcut veyahut kuracağı teşekküller vasıtasile gördürmek, iştigal mevzuuna giren maddelerin fiatlerinin tesbiti ve bu maddelerin tevzi işlerinin tanzimi hususunda Ticaret Vekâletine teklif yapmak ve gerek bu maddelerin stoku ve gerekse bu sevkıyatın icap ettirdiği nakliyat işlerile meşgul olacaktır. Ticaret ofisinin merkezi İstanbulda olup bir umum müdürlük ile idare edilecektir.

Fazla mesai ve ücretleri

Ankara 18 (Telefonla) — Muhtelif kararlarla verilen müsaadelere istinaden Devlet demiryolları ve limanları idaresi, Darphane ve Damga matbaası, her nevi iplik ve dokuma fabrika ve imalâthanelerile Sümerbanka bağlı bilumum fabrikalar, Maarif matbaası, Devlet denizyolları ve devlet limanları işletmeleri idaresinin iş yerlerinde yapılmakta olan günde üç saate kadar fazla mesaiye aid munzam ücretlerin İş kanununun 37 nci maddesi hükümlerine göre ödenmesine Heyeti Vekilece karar verilmiştir.

Ankara 18 (Telefonla) — Koordinasyon heyetinin yeni bir kararı ile, İstanbul belediyesine bağlı Sular idaresi ile Elektrik, Tramvay ve Tünel işletmeleri idaresinin iş yerlerinde günde üç saate kadar fazla mesai yapılmasına müsaade edilmektedir.

Ücretli iş mükellefiyeti

Ankara 18 (Telefonla) — Millî korunma kanununun 9 uncu maddesine göre yol, köprü, meydan ve iskele inşaat işleri için tesis edilen ücretli iş mükellefiyeti müddetinin değiştirilmesine Heyeti Vekilece karar verilmiştir. Bu karara göre, mükellef bir takvim senesi zarfında iki aydan ibaret olan iş mükellefiyeti müddetini bitirdikten sonra isterse daha fazla da çalışabilecektir.

Arpa ve yulaf fiatleri

Ankara 18 (Telefonla) — Zahire ticaretile uğraşmayan müstahsilden gayri bilûmum hakikî ve hükmî şahısların elinde bulunan buğday ve çavdarın beyanameye tâbi tutulması hakkındaki kararın hükümleri aşağıda isimleri yazılı yerlerde arpa ile yulafa da teşmil edilmiştir.

Eskişehir, Kütahya, Afyon, Burdur, Denizli, Niğde, Kayseri, Kırşehir, Yozgat, Çorum, Ankara, Amasya, Sıvas, Diyarbakır, İsparta, Urfa, Mardin vilâyetlerinde, Tokadın merkez kazasile Artova, Erbaa, Zile kazaları. (Bu kazalarda ekstra arpalar kilosu 6,25 kuruş, beyaz arpalar 6, siyah ve çakır arpalar 5,75, yulaf 6,50 kuruşa satın alınacaktır.)

Konya vilâyetinin merkez kazasile Akşehir, Beyşehir, Cihanbeyli, Çumra, Ereğli, İlgın, Kadınhanı, Karaman, Karapınar, Seydişehir kazalarında Çankırı vilâyetinin merkez kazasile Bilecik vilâyetinin Bozük kazasında ve Samsun şehrinde (ekstra arpalar 7, beyaz arpalar 6,75, siyah ve çakır arpalar 6,50, yulaf 7,25, İstanbul şehri ile İstanbul vilâyetinin kazalar merkezinde ve İzmir şehrinde ekstra arpalar 7,50, beyaz arpalar 7,25, siyah ve çakır arpalar 7, yulaf 7,75 kuruşa satın alınacaktır.

Cenubi şarkî Avrupasında ferahlık

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Ayni delillere istinad eden Almanlar bu paktı kendi siyasetleri için bir muvaffakıyet eseri olarak göstermektedirler.

Hal bu ise, şu noktayı tebarüz ettirelim ki, büyük rütbeli İngiliz genelkurmay subaylarının Türk makamatile yapmış oldukları müzakereler her iki taraf için de memnuniyeti mucib bir neticeye vardıktan sonra Kahireye dönmüşlerdir.

Beyanname hakkında daha etraflı malûmata intizaren şu noktayı şimdiden tesbit etmek kabildir ki Bulgaristan hükümeti hiçbir askeri hareket yapmak niyetinde olmadığını temin etmiş ve bu suretle Yunanistan vaziyetinde hiçbir değişiklik olmamıştır.

Türkiyeye gelince, eğer Bulgaristan kendi memleketinin Almanya tarafından istilâ edilemsine müsaade edecek olursa Türkiye bu paktı her vakit iptal edebilecek mevkide bulunmaktadır.

Roma 18 (A.A.)— D. N. B. ajansı bildiriyor:

İtalyan resmî mahfilleri Türk - Bulgar anlaşması hakkında henüz vaziyet almamışlardır.

Bununla beraber Roma siyasî mahfillerinde Türkiye ile Bulgaristan arasındaki müsalemetperver münasebetlerin idamesi imkânlarının sempati ile karşılandığı bildirilmektedir.

Roma 18 (A.A.) — D. N. B.: Giornale d'Italia gazetesi şu satırları yazıyor:

Türkiye ile Bulgaristan arasında anlaşma, Balkan devletleri siyasetinin İngiliz nüfuz ve tazyikinden kurtulduğunu teyid eylemektedir. Bu anlaşma iki memleket arasındaki münasebatta bir salâha ve karşılıklı prensip menfaatlerinin nazarı itibara alınmasına pek ziyade yardım etmektedir. Anlaşma harbin bugünkü safhasında bundan sonraki inkişafında hususi bir ehemmiyeti haizdir. İtalya iki memleket vaziyetindeki bu tavazzuhu memnuniyetle karşılar.

Yunanistan müsait karşıladı

Atina 18 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Bu sabahki gazete tefsirlerine nazaran Yunan efkârı umumiyesi Türk - Bulgar deklârasyonunu müsalt bir surette karşılamıştır.

Gazeteler, deklârasyonda anlaşmanın diğer devletlerle akdedilmiş olan teahhütlere zarar vermiyeceğinin kaydedildiğini tebarüz ettiriyorlar.

Keza deklârasyonun Balkan milletleri arasındaki iyi komşuluk münasebetleri ruhundan mülhem ve Türkiye Hariciye Vekilinin de dediği gibi, Balkanları arzuya şayan olmıyan ihtilâtların biraz daha haricinde bulundurmağa müsait olduğu ilâve edilmektedir.

Bulgar gazetelerinin makaleleri

Sofya 18 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Sabah gazeteleri Türk-Bulgar dostluk ve ademi tecavüz deklârasyonunun yalnız Bulgaristan için değil, bütün Balkan memleketleri için olan ehemmiyetini bilhassa kayıt ve işaret etmektedirler.

Zora gazetesine göre, Balkan yarım adasının şark kısmında barış temin edilmiştir ki, bu da Almanyanın ve Sovyetler birliğinin arzusuna tevafuk etmektedir.

Utro gazetesi, bu anlaşma ile iki memleket dostluğunun kuvvet bulacağını yazmaktadır. Büyük bir harpte başlamış olan bu dostluk daha büyük bir harpte tecdid edilmiş bulunmaktadır ve istikbalde daha iyi meyvalar verecektir.

Zora gazetesi, bu yeni deklârasyonun, iki memleketin diğer devletlerle olan münasebetleri üzerine tesir etmiyeceğini kaydeylemektedir.

Macaristana göre

Budapeşte 18 (A.A.) — Türk - Bulgar deklârasyonunun imzası Macaristanda çok büyük tesir yapmıştır.

Bu sabah gazeteleri, bu anlaşma hakkındaki ajans haberlerini büyük bir yerde neşretmektedir. Muhabirlerin telgrafları, müttefikan, bu yeni diplomatik vesikanın cenubu şarki Avrupasındaki siyasî havaya ciddî bir ferahlık getirmiş olduğunu ve sulhün tarsinine müessir surette yardım edeceğini kaydeylemektedir.

Diplomatik mahfillerdeki düşüncelere göre, Sofya ile Ankara arasındaki münasebetlerin aydınlatılması, bilhassa — eğer bunun neticesinde Türk-Bulgar hududundaki kıtalar çekilirse — Budapeştede, Balkanlarda İngiliz siyasetinin ciddî bir zayıflaması olarak tefsir edilmektedir.

Yabancı müşahidler arasındaki kanaate göre, anlaşmanın mânası, gerek Berlinde, gerek Moskovada iyi telâkki olunacaktır. Zira bu anlaşma, bir Türk - Bulgar anlaşmazlığı takdirinde ortaya çıkabilecek bir Boğazlar meselesini tamamile bertaraf etmekte ve yalnız devam eden Yunan meselesini tamamile tecrid eylemektedir.

Yugoslavyaya yapılan teklifler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

tan lehine hudut tashihleri yapılmasına muvafakat edecek idi. Ayni zamanda Neuilly muahedesi ile Bulgarlardan alınmış olan arazinin Bulgarlara iadesine rıza gösterecekti. Bunlar yapılınca, Macarların arazi olarak talep edecekleri ancak Burgenland kalacaktı.

İngiliz gazeteleri ekseriyet itibarile, Yugoslav efkârı umumiyesinin böyle bir muamele yapılmasına müsaade edeceğinden şüphe etmektedir. Fakat birkaç saat sonra çıkan gazeteler, memleketin sulh namına yapması lâzım olan fedakârlıklar hakkında Nazır Kuloveç'in beyanatını neşretmişlerdir.

Salâhiyettar İngiliz mahafili, Almanyanın büyük fikrinin matlup olan bütün hedefleri silâha müracaat etmeksizin elde etmek olduğuna dair olan bu haberleri büyük bir ihtiyatla karşılamak tavsiyesinde bulunmuşlardır. Burada umumî temayül, şu merkezdedir:

Almanya, teşebbüslerini sadece bir sinir harbi harekâtına hasretmeğe muvaffak olamadığı takdirde askerlerini ileri sürmekte tereddüt etmiyecektir.

Amerika âyanında mühim bir celse

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

sonra «esaret altına düşmüş bir dünya harpten de, ölümden de beter bir şeydir.» dediği zaman bütün meclisi büyük bir heyecan kaplamıştır. B. Austin sözlerine şunları ilâve etmiştir: «Eğer harp etmek zarureti hasıl olursa harp edeceğiz.»

Bu sözler hayretten doğan bir sükûtla karşılanmış fakat dinleyici localarından kopan alkışlar bu sükûtu ihlâl etmiştir.

Alman gazetesinin cevabı

Berlin 18 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor: Vaşingtonda âyan meclisinde Almanyaya karşı yapılan iftiraları bahis mevzuu eden Nachtausgabe diyor ki:

«Vaşingtonda âyan meclisinde bütün hatipler, nasyonal sosyalist Almanyaya karşı küfürlerde ve bilhassa iki tahkirde bulunmuşlardır. Almanyanın evvelâ her türlü hürriyeti ortadan kaldırmak, sanıyen dünya hâkimiyetine varmak istediğini söylemişlerdir. Biz, Almanlar bu gibi iftiralara alışıkız ve eğer bütün insaniyet değil de yalnız bizim davamız bahis mevzuu olmuş bulunsaydı, İngiliz ve yahudi propagandasından mülhem bulunan bu sözde Amerikan politikacıları ile hiç de meşgul olmazdık.

Modern tarihte bir tek dünya diktatörlüğü vesikası malûmdur, bu da Versailles sözde muahedesidir.»

Kanada Başvekilinin beyanatı

Ottawa 18 (A.A.) — Dün Kanada Avam kamarasında harbin mühim hâdiselerini gözden geçiren Başvekil Mackenzie King, demiştir ki:

Senenin en mühim hâdisesi, demokrat memleketlerin tecavüze karşı koymaları için onlara faal yardımda bulunulması lehinde Amerika efkârı umumiyesinin gösterdiği seri inkişaftır.

Amerikanın mütemadiyen artan kudreti mütecaviz milletlerin tepesinde, düşmek üzere olan bir çığ gibi duruyor. Zaferden katiyen şüphe etmiyorum. Fakat öyle zannediyorum ki bizi zafere götürecek yol, birçoklarının tasavvur ettiğinden çok daha çetin, çok daha uzun ve müthiş olacaktır.

B. Clark'ın projeye krşı hücumu

Vaşington 18 (A.A.) — Âyan meclisinde bugün B. Clark, demokrasilere yardım projesine karşı hücumu açmış ve ezcümle demiştir ki:

Bu kanun projesi, Amerika Birleşik devletlerini harbin hemen yanı başına götürmektedir. Kendi adalarının müdafaasında İngilizlerin gösterdiği kahramanlık karşısındaki hayranlığım ne kadar büyük olursa olsun, ben, memleketimi Britanya imparatorluğunun müdafaasına angaje etmeğe hiç de mütemayil değilim.

B. Clark, bundan başka, muhalefetin müzakereleri lüzumsuz yere uzatmak arzusunda bulunmadığını salâhiyettar bir surette söylediğini ilâve etmiş ve yalnız birkaç kısa günlük müzakereden bahseylemiştir. B. Clark'ın bu beyanatı, kanun projesinin nisbeten seri bir surette tasvip edileceği hakkında yeni ümitler doğurmuştur.

Italyan hava kuvveti

Bir Amerika mütehassisi bunu pek zayıf buluyor

Atina 18 (A.A.) — Atina ajansından: Faşist propagandası Arnavutluk cephesinde İngiliz - Yunan tayyare zayiatı hakkında hayalî rakamlar zikretmektedir. Hakikat şudur: 8 - 14 şubat arasında Yunan hava kuvvetleri 13, İngiliz hava kuvvetleri ise muhakkak olarak 16, muhtemel olarak 3 İtalyan tayyaresi düşürmüşlerdir. İtalyanların bu muhakkak 29 tayyare kayıbına karşı İngiliz - Yunan zayiatı bir İngiliz tayyaresinden ibarettir. Bunun da pilotu paraşütle atlıyarak kurtulmuştur. İki İngiliz tayyaresi kaybolmuştur.

Amerikalı mühendis binbaşı Seversky Amerika Birliğinde yaptığı beyanatta İtalyan tayyarelerinin ne İngiliz tayyare gemilerine karşı ne de Adriyatik ve Akdenizde bir şey yapamadığını, hattâ İtalyan filosunu bile muhafaza edemediğini söylemiştir. Mühendis bunun İtalyan tayyarelerinin kıymet bakımından aşağılığından ve müettebatın manevî ve teknik seviyesinin düşüklüğünden ileri geldiğini söylemiştir.

Bir haftada batan İngiliz vapurları

Londra 18 (A.A.) — Bahriye Nezaretinin ticaret vapuru zayiatı hakkındaki haftalık raporunda 9 şubat şafak vakti biten hafta zarfındaki zayiata dair şu rakamlar verilmektedir:

İngiliz vapuru: Ceman 19,304 tonluk 9 vapur.

Müttefik vapurlar: Ceman 10,442 tonluk 4 vapur.

Bitaraf vapur: Batan yoktur.

Yekûn: Ceman 29,806 tonluk 13 vapur.

BULMACAMIZ

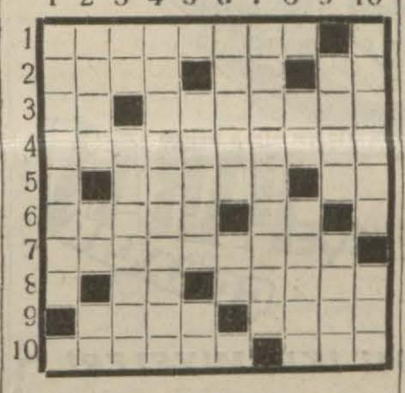

Solda nsağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Çok kıymetli ve nadir bir çiçek.
2 — Tahriren bildirme - Ümid et - Beyan edatı.
3 — Nida - Aşk ateşi.
4 — Boğaziçinde bir iskele.
5 — Boş gezen - Kadının başı.
6 — Kibir - İki harf.
7 — Ummak.
8 — Beyaz - Maksad.
9 — Tersi bir nevi sayfiye binasıdır - Siyah.
10 — Ölçü - Ay.

Geçen bulmacamızın halli

Solda nsağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Oyun, İsa, 2 — Yugoslavya, 3— Uğur, Arnav, 4 — Normandiya, 5 — Amca, Ak, 6 — İlâncılar, 7 — Sardalya, 8 — Avnl, Aarif, 9 — Yayar, İse, 10 — Kavak, Efes.

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ

18 Şubat 1941

DEVLET BORÇLARI

	L. K.
% 7,50 933 Türk borcu I. II. III.	19.35
» » 1938 ikramiyeli	19.72
» » 1933 İkramiyeli Ergani A. B. C.	19.98
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	19.45
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	19.55
» 2 1932 Hazine bonoları	60.50
» » 1934 » »	15.50
» » 1935 » »	29.50
» 1938 » »	52.75
A. Demiryolu tahvili I-II	41.50
» » III	40.85
A. Demiryolu mümessil senet	38.50
Haydarpaşa limanı	43.75
H. limanı mümessil senedi	40.75

HİSSE SENETLERİ

T. C. Merkez bankası	109.25
T. İş bankası nama muharrer	9.95
T. İş bankası (hamile ait)	10.20
T. İş bankası mümessil his.	103.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	22.65
A. Demiryolları şirketi (% 100.	37.50
Eskişehir çimento şirketi	7.80
Şirketi Hayriye	26.—
Şirketi Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903	107.—
» » 1911	104.—
» » Amorti	61.—
» » Kupon	1.30

NUKUT

Türk altını	23.30
Külçe altın bir gramı	2.80
Osmanlı bankası (banknot)	2.50

KAMBİYO

	Türk lirası
Londra üzerine 1 sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 dolar	132.20
Paris üzerine 100 frank	—
Milâno üzerine 100 liret	—
Cenevre üzerine 100 frank	29.6875
Atina üzerine 100 drahmi	0.9975
Sofya üzerine 100 leva	1.6225
Madrid üzerine 100 pezeta	12.9375
Budapeşte üzerine 100 pengö	—
Bükreş üzerine 100 ley	—
Belgrad üzerine 100 dinar	3.175
Yokohama üzerine 100 yen	31.1375
Stokholm üzerine 100 kuron	31.005

YENİ NEŞRİYAT

Yücel

Aylık fikir ve sanat mecmuası Yücel'in 72 nci sayısı, her zamanki gibi dolgun bir mündericatla intişar etmiştir. Bu nüshada Orhan Burian, Osman Nebi, Melâhat Özgü, Behçet Kemal, Saffet Dengi, Vedad Günyol, Falih Rıfkı Atay, Haydar Tolun, Nurullah Berk, Fikret Âdil'in muhtelif sanat ve fikir bahislerine dair makale ve etüdleri, Refik Topkan'ın bir hikâyesi, Yahya Kemal, Ahmed Kudsi Tecer, Ziya Osman Saba, Yusuf Mardin ve İsmet Bozdağ'ın şiirleri, Cemal Nadirin bir karikatürü vardır. Tavsiye ederiz.

Ev, Apartıman kıralamak için

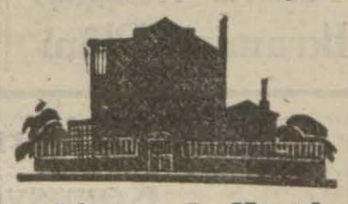

«Akşam» ın Küçük İlânları en süratli ve en ucuz vasıtadır.

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası. Şube ve ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

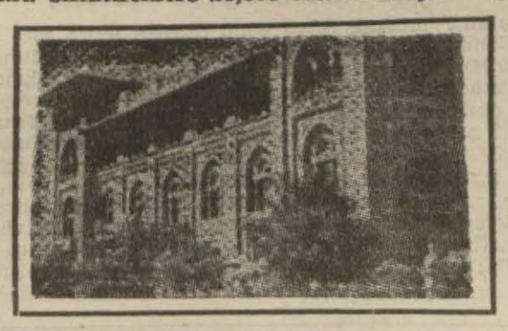

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılaeaktır:

4	adet	1,000	liralık	4,000	lira	100 adet 50 liralık 5,000 lira	
4	»	500	»	2,000	»	120 » 40 » 4,800 »	
4	»	250	»	1,000	»	160 » 20 » 3,200 »	
40	»	100	»	4,000	»		

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'lar senede 4 defa 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

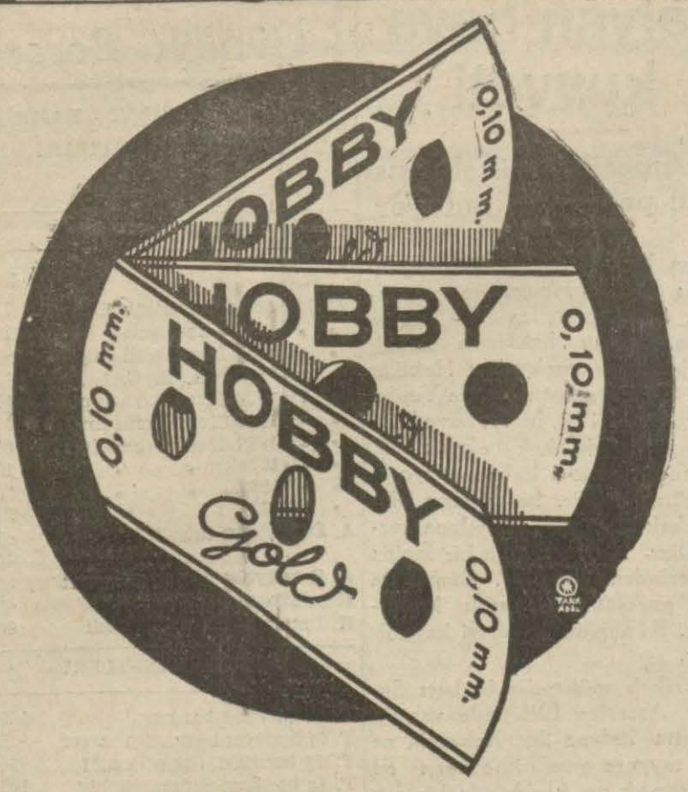

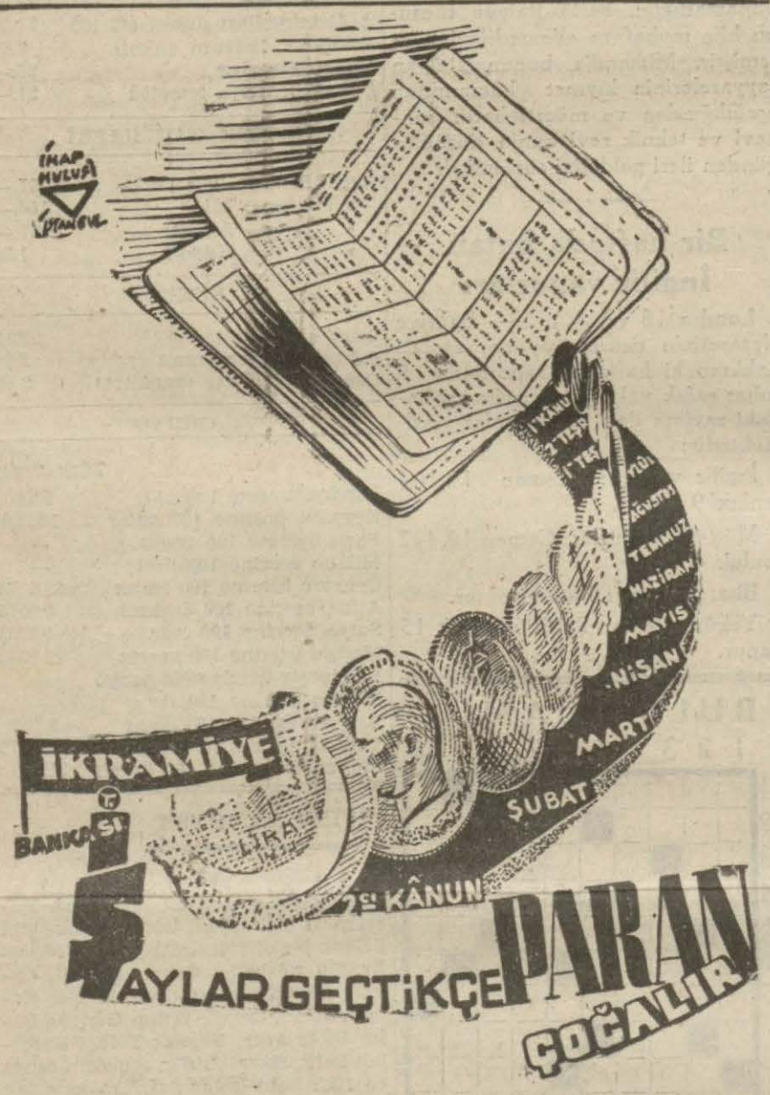

1941 İKRAMİYELERİ

T. İŞ BANKASI

1941 Küçük

Tasarruf Hesapları

Ikramiye Plânı

1 adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
3 „	1000	„	= 3000.—	„
2 „	750	„	= 1500.—	„
4 „	500	„	= 2000.—	„
8 „	250	„	= 2000.—	„
35 „	100	„	= 3500.—	„
80 „	50	„	= 4000.—	„
300 „	20	„	= 6000.—	„

Keşideleri: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihinde yapılır.

D. D. Yolları 8 nci Işletme Komisyonundan:

Muhammen bedeli «26250» lira olan İzmir - Manisa hattında Emir alem ile Müradiye arasından ihzar edilecek «15000» M3 kırma ve toplama balast işi 12.3.941 çarşamba günü saat 16 da kapalı zarf usulile İzmir Alsancakta işletme binasında komisyonumuzca ihalesi yapılacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin «1969» liralık M. teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve teklif mektuplarını ayni gün saat 15 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Şartnamesi «1.32» lira mukabilinde Ankara, Haydarpaşa ve İzmirde idare veznelerinde satılır. 547 - 1186

İstanbul Nafia Müdürlüğünden:

Açık Eksiltme ilânı

7/3/941 tarihine müsadif cuma günü öğleden sonra saat 15 de İstanbulda Cağaloğlunda kâin Nafia Müdürlüğü binasında eksiltme komisyonu odasında (9068.04) lira keşif bedelli İstanbul - Edirne yolunda yapılacak çıkaklar inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri Genel hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (680) lira (10) kuruştur.

İsteklilerin en az bir teahhütte (4000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden (3) gün evvel alınmış ehliyet ve 941 yılına ait Ticaret Odası vesikaları ile mezkûr gün ve saatte gelmeleri lâzımdır. (1224)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Mevcud müfredat listeleri mucibince «310» M3 sandık eb'adında kesilmiş köknar ve mütebâkisi tam boy köknar çıralı çam, karaağaç ve yarma gürgen olmak üzere ceman «436,290» M3 sandıklık tahta ile «35» adet kontrplâk pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 21/2/941 cuma günü saat 14 te Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Eb'at listesi sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

IV — İsteklilerin tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri mikdar ve fiyat üzerinden % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (1049)

İstanbul Levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

1000 adet et satırı ve 5000 adet et bıçağı müteahhid nam ve hesabına alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 20/2/941 perşembe günü saat 14 de Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 6500 lira ilk teminatı 487 lira 50 kuruştur. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (886-1060)

***

Adet	
300	Alpaka yemek kaşığı.
300	Alpaka yemek çatalı.
300	Alpaka yemek bıçağı.
50	Bakır çay güğümü.
50	Cam sürahi (beyaz).
50	9. No. yemek tevzi kepçesi.
50	İki gözlü cam tuzluk.
300	Su bardağı.
100	Galvanizli tel nihalin.
300	Porselen çay fincanı, maa tabak.
5000	Kilo yataklık pamuk.

Yukarıda yazılı malzemenin pazarlıkla eksiltmesi 20/2/941 perşembe gün saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin getirecekleri nümunelerden beğenilerek alınacağından nümune ve teminatlarile belli vakitte komisyona gelmeleri. (894-1161)

***

Kilosuna 390 kuruş tahmin edilen 2500 kilo kendir ipliği alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 20/2/941 perşembe günü saat 14,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Nümunesi komsiyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (897 - 1164)

***

650 lira tahmin edilen bir adet arpa ezme makinesi alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/2/941 cuma günü saat 14 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 48 lira 75 kuruştur. Şekil ve şartları komisyonda görülür. (895 - 1162)

***

Beher kilosuna 327 kuruş 50 santim tahmin edilen 15 ton kadar kunduralık kösele alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 21/2/941 cuma günü saat 14,30 da Tophanede İs. Lv Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Katî teminatı 7368 lira 75 kuruştur. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmleri. (896 - 1163)

***

Adet	
25	masa.
69	gardörop.
345	sandalye.

Yukarıda yazılı malzemeler 24/2/941 pazartesi günü saat 14 de Tophonede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 2527 lira ilk teminatı 189 lira 52 kuruştur. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (902 - 1232)

***

10, 000 adet cam matranın bakır bardakları ile mantarı alınacak ve ayrıca matraların kılıflattırılması yaptırılacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/2/941 pazartesi günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 11,500 lira ilk teminatı 862 lira 50 kuruştur. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (903 - 1233)

***

38 kalem cam lâboratuar malzemesi alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/2/941 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 3935 lira katî teminatı 590 lira 25 kuruştur. Müfredat listesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (904 - 1234)

***

Sirkeci rıhtımında Demirkapıdaki anbara 200 ton yulaf ve arpa nakil ettirilecektir. Pazarlıkla eksitlmesi 21/2/941 cuma günü saat 15,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (905 - 1235)

***

Sirkeciden Bakırköyüne 4000 ton yem ve erzak nakil ettirilecektir. Pazarlıkla eksiltmesi 21/2/941 cuma günü saat 15,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (906 - 1236)

***

Beher kilosuna 70 kuruş tahmin edilen 11,521 kilo 400 gram siyah saç levha alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 20/2/941 perşembe günü saat 14 te Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (901 - 1231)

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (idrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde katî teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel: 40534

BiR HAKiTAT! Sayın müşterilerimizin nazarı dikkatine:

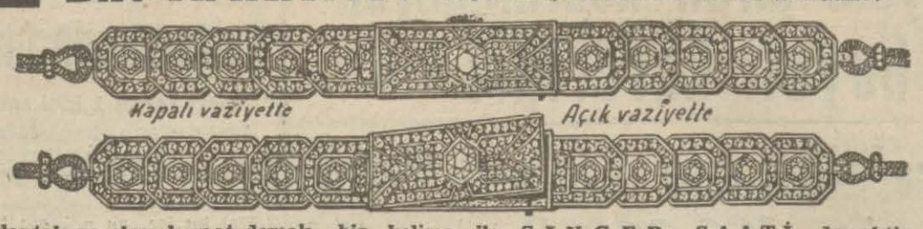

Pırlantalı ve elmaslı saat demek, bir kelime ile SINGER SAATİ demektir. Çünkü:

Pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakiki evsafı meşhuru âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddütsüz SİNGER saati almalısınız. Ve saatin üzerindeki SİNGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır.

Modayı takip eden her asrî kadın için kıymetli taşlarile ve nefis işlemesile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SİNGER saatine sahip olmak âdeta bir saadettir.

SİNGER SAATI hoşa gidecek en makbul ve en güzel **Hediyeliktir**

No. 82 - A 200 elmas ve 11 pırlântalı 500 lira EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.

Dikkat: Singer saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır. İstanbulda şubemiz yoktur.

Adres: SİNGER SAAT Mağazaları, İstanbul, Eminönü No. 8

Tesisatı elektrikiye Türk Anonim Şirketi

26 Mart 1941 Çarşamba günü Umumî Heyetin adi surette toplanması

Tesisatı Elektrikiye Türk Anonim Şirketi hissedarları, 1941 Martının 26 ncı çarşamba günü, saat 15 de Beyoğlunda, Tünel Pasajında 2 nci kattaki İdare Merkezinde adi surette toplanacak umumî heyete davet olunurlar.

En az yirmi beş hisse senedine malik olup bu toplantıda hazır bulunmak isteyen hissedarların Ticaret kanununun 371 inci maddesine göre toplantıdan lâakal bir hafta evvel vadeleri gelmemiş kuponları ile beraber hisse senetlerini, İstanbulda Şirketin İdare Merkezine veya Selânik Bankasına tevdi eylemeleri icab eder.

Hisse senetlerinin tevdiine müteallik damga vesair resimler tevdi edenlere aittir.

MÜZAKERAT RUZNAMESİ

1 — İdare Meclisi ile Murakıpler ve Hesap komiserleri raporlarının okunması;

2 — Mevcudat hesabı ile bilânço ve kâr ve zarar hesabının tasdiki;

3 — Murakıplerin tayini ve ücretlerinin tesbiti;

4 — İdare Meclisi âzasına bizzat veya bilvasıta alâkadar olabilecekleri Şirketler veya Ticarethaneler ile lüzumu takdirinde Şirket namına ticarî muameleler yapabilmesi için Ticaret kanununun 373 üncü maddesine göre mezuniyet verilmesi.

İDARE MECLİSİ

Umumî heyet daveti

ANTALYA Umumî Nakliyat

Türk Anonim şirketinden

Şirketimizin senelik hissedaran umumî heyetinin aşağıda yazılı ruznamedeki mevaddın müzakeresi için 27 mart 1941 tarihine müsadif perşembe günü saat 16,30 da şirket idare merkezinin bulunduğu İstanbulda Sirkecide Yalıköşkü caddesinde Antalya hanında adiyen içtimaa daveti kararlaştırılmış olduğundan hissedarların muayyen gün ve saatte teşrifleri rica olunur.

İçtima gününden bir hafta evvel hissedarların malik oldukları hisseleri şirkete ibraz ederek duhuliye varakaları almaları icab eder.

Antalya Umumî Nakliyet Türk Anonim Şirketi

RUZNAME

1 — 1940 senesi idare meclisi ve murakib raporlarının okunması.

2 — 1940 senesi bilânço, kâr ve zarar hesablarının tasdiki, idare meclisi azalarile murakıbların ibrası.

3 — Müddeti biten idare meclisi azalarının yeniden intihabı.

4 — 1940 senesi temettüünün tesviye şekli ve tarihinin kararlaştırılması (madde 77)

5 — 1941 senesi murakıblarının intihab ve ücretlerinin tayini.

Çocuğunuza Dadı

Bulmak için

«Akşam» ın KÜÇÜK İLÂNLARI en süratli ve en ucuz vasıtadır.

Fabrika ve imalâthane sahiplerine:

Bütün günde veya muayyen saatletre yarım tonluk otomobille yüklerini emin bir surette taşıtmak istiyenler 22361 numarah telefona müracaat.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

23 metre uzunluğunda ve 9 metre genişliğinde ve 2,70 metre yüksekliğinde ahşap bir çift yeni dubanın inşası ve bu dubaların birbirine bağlanması ve 180 günde Devlet demir yolları Haydarpaşa limanında teslimi kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur. Muhammen bedeli «35852» liradır. Eksiltme Haydarpaşada gar binası dahilinde birinci işletme komisyonu tarafından 3/3/941 tarihine müsadif pazartesi günü saat «11» on birde icra edilecektir. Bu gibi deniz vesaitini evvelce hüsnü suretle yaptıklarına dair bir ehliyet vesikası ile birlikte teklif mektuplarını mazrufen aynı gün saat ona kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Posta ile gönderilecek teklifler için postada vaki olabilecek teehhürler kabul edilmez.

Muvakatk teminat «2688» lira «9» kuruştur. Fenni ve eksiltme şartnamelerile mukavelename esasları ve plânları idaremizin Haydarpaşa, Ankara ve İzmir veznelerinden 180 kuruş mukabilinde alınır. (756)

★

Muhammen bedeli 8700 (Sekiz bin yedi yüz) lira olan 15 ton pamuk yağı 5/3/1941 çarşamba günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 652,50 (Altı yüz elli iki lira elli kuruş) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine vermleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpaşa'da Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (1118)

Yüksek öğretmen okulu eksiltme komisyonundan

Cinsi	Miktarı		Tahmin fiyatı	İlk teminatı
Muhtelif renkte kumaş	40	metre	525	15,75
» » »	60	»	590	26,55
Elbiselik lâcivert kumaş	30	»	625	14,63
Muhtelif renkte kumaş	250	»	725	135.94

Yüksek öğretmen okulu erkek talebeleri için lüzumlu olan yukarda miktarı ve tahmin bedellerile ilk teminatı yazılı kumaşların 3/Mart/941 pazartesi günü saat 10 da açık eksiltmeleri yapılacaktır. Eksiltme İstanbul erkek lisesi yanında yüksek mektepler muhasebeciliğinde toplanan okul komisyonunca yapılacaktır.

İsteklilerin ticaret odasının yeni yıl vesikası ve ilk teminat makbuzile birlikte belli gün ve saatte sözü geçen komisyonda bulunmaları.

İlk teminat yatırmak ve şartnameyi görmek isteyenlerin Vefada yüsek öğretmen okulu idaresine müracaatları. «1144»

Deniz Levazım Satın Alma Komisyonu ilânları

		Beher kilonun tahmin bedeli
201.360	Kilo Sığır eti	48.77 Kuruş
105.123	Kilo kuzu eti	68.70 Kuruş
148.442	Kilo koyun eti	71.38 Kuruş

1 — Yukarda cins ve mikdar ve beher kilolarının tahmin edilen bedeli yazılı üç kalem etin 26/Şubat/941 çarşamba günü saat 14 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı «14.805» lira «23» kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan «1382» kuruş bedel mukabilinde alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun istediği tarzda tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri. (817)

*

Marmara Üssübahri K. satınalma komisyonundan

UN İLÂNI

1 — Tahmin edilen bedeli 26950 lira olan 140.000 kilo un, pazarlıkla satın alınacaktır. Eksiltmesi 20. Şubat. 941 perşembe günü saat 14 de İzmitte ternase kapısındaki komisyon binasında yapılacaktır.

Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir.

2 — Pazarlığa iştirâk edecek isteklilerin bu işlerle alâkadar oldukларına dair ticaret vesikalarile birlikte 2021 lira 25 kuruştan ibaret muvakkat teminat makbuzlarını muayyen gün ve saatte komisyon başkanlığına vermeleri. (1146)

Askerî Fabrikalar Satın Alma Komisyonu İlânları

Telli ve telsiz telefon ve bunlara ait benzin motorları tamiratından anlar usta ve işçi alınacaktır.

Ankarada çalıştırılmak üzere, talip olanların bir istida ile Askeri fabrikalar umum müdürlüğüne müracaat etmesi ve istida ile birlikte, şimdiye kadar çalıştığı yerlerden aldığı bonservis suretlerinin de gönderilmesi ilân olunur. «1187»

Türk Madencilik Anonim ŞirKetinden:

Türk Madencilik Anonim Şirketi hissedarları 19 Mart 941 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 11.30 da Beyoğlunda Afrika hanındaki 1 No. lu Şirket Merkezinde adiyen akdolunacak senelik Umumî Heyet içtimaına davet olunurlar.

Asaleten veya vekâleten lâakal 10 hisseye malik olup toplantıya iştirak arzu eden hissedarların içtimaa tekaddüm eden 10 gün zarfında Şirket Merkezine müracaatla hisselerini tevdi ederek duhuiye varakalarını almaları ilân olunur.

Kadıköy İkinci Sulh hukuk hâkimliğinden:

Mirasçılar tarafından mirası red edilen ve iflâsın açıldığı Akşam gazetesile ilân edilen ölü Anadolu vapuru çarkçı başısı Karabet oğlu Sahak Nuriciyana aid mücevherlerin 20/2/941 perşembe günü saat 14 de Belediye müzayede salonunda satılacağı alâkadarlara ilân olunur. «1256»

Bahçekapı Şapçı hanındaki Kor Satın Alma Komisyonundan:

İki adet portatif baraka yapılacaktır. Teminatı tekarrür edecek fiyat üzerinden alınacaktır. Pazarlığı 20/2/941 günü Şapçı hanındaki komisyonda yapılacaktır. Plân ve şartnamesi komisyonda görülecektir. Taliplerin mimarlık vesikalarile komisyona müracaatları. «1227»

Gerede Belediye Riyasetinden:

Gerede belediyesi elektrik santralında buhar lokomobili ile elektrik kısmını idare etmek üzere bir makiniste ihtiyaç vardır. Ücret yüz liradır. Taliplerin evvelemirde ellerindeki vesika suretlerile Gerede belediyesine müracaatları ilân olunur. «1177»